

ÂHÎ
[1476 - 1517]

DÎVÂN

Hazırlayan
Mustafa S. KAÇALIN

©

T. C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜTÜPHANELER VE YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3140

KÜLTÜR ESERLERİ

423

ISBN 978-975-17-3335-1

www.kulturturizm.gov.tr

[e-posta: yayimlar@kulturturizm.gov.tr](mailto:yayimlar@kulturturizm.gov.tr)

[Bu kitap internet ortamında ilk kez yayımlanmaktadır.](#)

TEVHÎD**1.**

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Éy nesîm-i kudretüñ nefhinde âdem bir nefes
V'êy harîm-i gülşen-i lutfuñda 'âlem h'âr u has
Zikr-i hamdüñdür ki her milletden oldı âşikâr
Ka'be'den âvâz-ı hû büt-hâneden bâng-i ceres
- 3 Sensin ol bî-çün ki birdür saña nisbet her mekân
Kurb u bu'd u taht u fevk ü sağ u sol u pîş ü pes
Nâr-ı Mûsî'dür celâlün şemmesinden bir eser
Nûr-ı Ahmed'dür cemâlün pertevinden bir kabes
Tâlib-i dîdâr olan dil-teşne vü ğam-dîdeler
Cûy-i hûn akıtdılar gözden çü Ceyhûn u Aras
- 6 Zâlim ü bî-dâd için dergâh-ı 'adlün'dür penâh
Zulm-i bî-feryâd için yâduñ durur feryâd-res
Bulmasa tañ mı cihân zindânı bendinden halâs
Aña kim bu şeb-rev-i İblîs-i nefis oldı 'ases
Dâne için dâm-ı hırta düşse tañ mı murğ-ı cân
Anda ki Âdem gözleye gendüm Halîlu 'llâh 'ades
- 9 Kankı nâkesdür kese senden ümîdin kahr ile
Ni'met-i lutfuñla çün mahrûm kalmaz hiç kes
Ravza-i 'ışkuñda cân murğını ta'lîm étmege
Bu dokuz çarhı aña kıldıñ müşebbek bir kafes
Ko senâ vü medhi gel ÂHî du'â-yı Hazret ét
Kim bu varlıktan kamu ol bir du'âdur saña bes
- 12 Dâyim el üstinde tut devlet du'âsın ÂHî'yâ
Şükr ü minnet Râzık'a el yüze sürmekdür meges

MURABBA'**2.**

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

I.

- 1 Sevdüm yine bir ruhları gül ğonca-dehânı
- 2 Bülbüllerini inledici şûh-ı cihânı
- 3 Yolına revân eyleyeyin cism ile cânı
- 4 Şol âfet-i devrân ki dénür adına Sâni

II.

- 1 Bir gözleri nergis yüzi gül saçları reyhân
- 2 Bir lâle-ruh u ğonca-dehen serv-i hırâmân
- 3 Étdi dil ü cân murğını bülbul gibi giryân
- 4 Şol âfet-i devrân ki dénür adına Sâni

III.

- 1 Dil düşdi yine bir sanemüñ 'ışkına nâ-gâh
- 2 Bend oldı saçı dâmına divâne olup âh
- 3 Kıldum bu gönül tahtına ol hüsn iyesin şâh
- 4 Şol âfet-i devrân ki dénür adına Sâni

IV.

- 1 Duş olalıdan çeşmüme ol hûb-ı dilârâm
- 2 Bir lahza dahı eylemez ansuz bu dil ârâm
- 3 Rüsâ-yı cihân eyleyüp étdi beni bed-nâm
- 4 Şol âfet-i devrân ki dénür adına Sâni

V.

- 1 Oldı gönül ÂHî yine bir dil-bere meftûn
- 2 Görse saçı zencîrini Leylî ola Mecnûn
- 3 Ahvâlümi derdâ ki benüm étdi dige-gûn
- 4 Şol âfet-i devrân ki dénür adına Sâni

TAHMÎS-İ ĞAZEL-İ NECÂTÎ

3.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I.

- 1 Hüsniñ şu'âi 'âleme nûr u ziyâ yéter
- 2 La'lüñ dil-i şikesteye bir dem devâ yéter
- 3 Cân gülşeninde sidre-kadüñ muntehâ yéter

4 Dil kişverine zülf-i siyâhuñ belâ yéter
5 Yıkmağa bu vilâyeti ol ejdehâ yéter

II.

1 Meydân-ı ‘ışk içinde ayakları kemân
2 Ğamzeñ okına eylemişem sînemi nişân
3 Cevrũñden özge cevr ideli çarh-ı bî-amân
4 Geh yaş gelür gözũmden ü geh yaş yérine kan
5 Derd-i derũnı bilmege bu mâ-cerâ yéter

III.

1 İzũñ tozını eyleyeli başum üzre tâc
2 Oldum şehâ bu vech-ile halk ortasında aç
3 Derdũñ olalı dilde devâ-yı sitem-mizâc
4 Bîmâr-ı ‘ışka şerbet ile eyleme ‘ilâc
5 Var éy tabîb ko beni derdũm baña yéter

IV.

1 Şol deñlü eyledũñ sanemâ cânuma cefâ
2 Mu‘tâd oldı dil dilemez kim süre safâ
3 Dil-ber yolında yétmedi çekdũğũm belâ
4 Ey çarh sen de yâr gibi olma bî-vefâ
5 Zîrâ bu deñlü ‘âleme bir bî-vefâ yéter

V.

1 ‘Âlemde ÂHÎ olmaz ise vuslat olmasun
2 Tek ara yérde dil-ber ile fetret olmasun
3 Aç ol cihânda minnetle ni‘met olmasun
4 Tek yérde gökde zerre kadar minnet olmasun
5 Örti döşek Necâtî’ye bir bûriyâ yéter

ĞAZELİYÂT

ELİF

4.

Fâ‘ilâtũn Fâ‘ilâtũn Fâ‘ilâtũn Fâ‘ilũn
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şol melek-hũ kim kılur şimdi felek ikbâl aña
Rahm éde şâyed göñũl var eyle ‘arz-ı hâl aña

Çihre-i zerdüm benüm fâş étmesün déyü ğamuñ
Çekdi hûn-ı dîdeden eşküm nikâb-ı âl aña

- 3 Lâleler sanmañ görinen dâmen-i kühsârda
Çeşm-i pür-hûnum geyürmişdür kabâ-yı âl aña
Pâymañ olalı zülfüñ gibi cânâ dér gören
Olmasun bir kâfire vaki‘ olan ahvâl aña
Ğark olur deryâ-yı ğamda ÂHî-yi âşüfte-hâl
Hızr gibi yetişüp rahm étmeseñ fi ‘l-hâl aña

5.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gözlerüm yaşı şarâb-ı erğavân oldı baña
Senden ayru içdügüm éy dâst kan oldı baña
‘Akl u sabrum kârbânın urdı bir kâfir benüm
Hey müselmânlar meded kim çok ziyân oldı baña
3 Seyre çıkdum yâr ile ağyârı gördüm nâ-gehân
Vay bu kâfir hâş belâ-yı nâ-gehân oldı baña
Câm-ı meyden añladum ‘aks-i lebüñ esrârını
‘Âlem-i ervâhdan bir sır ‘ayân oldı baña
Tutmayınca ‘âlemi âhum ben ÂHî olmadum
Kendü âhum ‘âkıbet nâm ü nişân oldı baña

6.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Kim geyürdi gül gibi bu câme-i âlı saña
Kimler öğretti bu âlı hey Hasan Balı saña
Vasluñuñ ‘îdine kurbân étdügüñ’ çün ‘âlemi
Şol kemân-ebrûñ için kurbânlar olmalı saña
3 Şem‘ gibi başuma ‘ışkuñ ne odlar yakduğın
Bir gece tenhâ bulup yansam birez hâli saña
Ol güzeller şâhına ÂHî kuluñdan déyesin
‘İşk meşk étmiş durur kim Rûm abdâlı saña

7.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Hâ çeker yaşum beni durmaz bu deryâdan yaña
 Seyre çıkmışdur meger dil-ber Kalata'dan yaña
 Kandasın éy serv kim bâğuñ gül ü nergisleri
 Göz kulağ olmuş durur sen serv-i bâlâdan yaña
 3 Her harâmî-ğamze âhû-çeşm olan dil-berlere
 Yüz çevirmek mi gerekdür böyle sahrâdan yaña
 Ka'be hakkı ol Firenk oğlanı kiblem olmasa
 Kâfirem ger bir kadem bassam kilisâdan yaña
 Gözlerüm yaşı deñizler gibi oldı kandadur
 Ol sanem seyr étmege gelmez mi deryâdan yaña
 6 Érmedin şâm-ı ecel ÂHÎ nasîbüñ var iken
 Vaktidür şimden géru 'azm eyle Me'vâ'dan yaña

8.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Ğamzeñ okına nişân olmağa cân ü ten baña
 Halka halka dâğlar geydürdi bir cevşen baña
 Lâle gibi çünki ben sahrâ-nişînler şâhıyam
 Kırmızı eyvân yéter bu kanlu pîrâhen baña
 3 Gözlerüm berg-i semen gibi ağardı kandasın
 Pîrlik vaktinde gel éy serv-i sîmîn-ten baña
 Hasteyüm ma'zûr tut bi 'llâh eglendümse gel
 Éy ecel kûy-ı 'ademde bir nefes eglen baña
 Hançerinden çekdüğüm şerh olmaz ÂHÎ ol şehüñ
 Diller olsa haşra dek kabrümde her sûsen baña

9.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Saña yanmağa yeter hâlümi geh gâh baña
Elif-i sîne ile dâğ-ı dilüm âh baña

Kimler ile géceler kimler ile ahşamlar
Kim éki hafta durur gelmedi ol mâh baña

3 Tîr-i ğamzeñ yine sînemde éki zahm urdı
Éki göz ile nazar eyledi ol şâh baña

‘İşkî terk eyle baña ‘akl-ıla yâr ol yûri dér
Gör ne ağular éder bu dil-i güm-râh baña

Rûz-ı fûrkat nécedür gösterem ÂHÎ’ye démiş
Baña ol günleri göstermesün Allâh baña

10.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Rûz-ı mahşerde a‘yân olmağa ol hâl baña
Bir levend-nâme yeter nâme-i a‘mâl baña

Dil-i tecrîd ki baş koşdı ben âvâre ile
Bir levendüm ki refik oldı bir abdâl baña

3 Matla‘-ı subh-ı safâdur saña ol surh-kabâ
Zulmet-i şâm-ı belâdur bu kara şâl baña

Sen varup hâne-i aĝyâra kadem basduĝuña
Başmaĝuñ na‘lçesi nakşî yeter dâl baña

Haşra dek pîr-i muĝân ayaĝın elden komayam
ÂHÎ’yâ el vére ger devlet-i ikbâl baña

11.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ol büt-i kâfir kim oldum zâr ü ser-gerdân aña
Nakş-i deyrem gûyiyâ kim olmışam hayrân aña

Dil sarâyın halvet-i hâs eyledüm ol mâh içün
Tâze tâze dâğum oldı şemse-i eyvân aña

3 Ol bu hüsn ile cihâna sığmaz iken bilmezem
Kim ne vech ile mekân oldı dil-i vîrân aña

‘Âşık-ı bî-dillere cevî ü cefâ kılmaklığı
 Yâ o çarha öğredür yâ çarh-ı ser-gerdân aña
 Nâme-i a‘mâlüm oldı rûz-ı mahşerde benüm
 Şol mahabbet-nâme kim nâmuñ durur ‘unvân aña

6 Éy ecel öldürme lutf ét ÂHî-yi bî-çâreye
 Ola kim bir çâre éde ol tabîb-i cân aña

BÂ

12.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Sâkiyâ fasl-ı bahâr oldı getür câm-ı şarâb
 Mutribâ sâza el ur sen de kanı çeng ü rebâb
 Yine nergis gibi gülşende gözün fikri-y-ile
 İçelüm bâde-i gül-reng olalum mest ü harâb

3 Bezm-i ğamda sanemâ câm-ı lebün hasretine
 Cigerüm âteş-i hecrânuñ ile oldı kebâb
 Görüben yüzünü ussum da gédüben düşdük [de]
 Acıyup merdüm-i çeşmüm saçar üstüme gül-âb
 Haste-dil derdine em sordı lebinden néce kim
 Ol tabîb-i dil ü cân vérmedi bir kerre cevâb

6 Ger gör e lü’lü’-i lâlâ sanemâ dişlerüñi
 Hacletinden sade içinde eriyüp ola âb
 Âferîn tab‘-ı güher-bâruña ÂHî ki senüñ
 Silk-i nazm içre dizer söz yérine dürr-i hôş-âb

TÂ

13.

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ilün
Hezec - - + / + - - + / + - - + / + + -

‘Uşşâkuñı öldürmek ise sende mürüvvet
 Ahsent senüñ bâzûña kollaruña kuvvet
 Rahm eyleyüben dâr-ı şifâsında habîbüm
 Nâfi‘ déyüp içürdi bu sevdâyîye şerbet

- 3 Dâyim baña cevri ile cefâdur işüñ ammâ
Şimden-gêrû ét mihr ü vefâ kâr be-nevbet
Hışm ile nazar eyleyüp âşüfteñe her dem
Öldürmege kasd étme behey gözleri âfet
Cânına cefâlar édeyüm dér imiş ol yâr
Andan ne gelürse görürüm cânuma minnet
- 6 Kaddüm bükülüp çenge döner sînem olur def
Ağyâr ile ol mâh kaçan kim éde sohbet
Ger h^vâr u hakîr étse be ÂHî seni ol yâr
İncinme ki ‘uşşâka odur ‘izzet ü hürmet

DAL

14.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

- Güle ta‘n étse ruhuñ vechi var éy serv-i bülend
Yaraşur la‘l-i lebüñ eyler ise ğoncaya hand
Öykünür zülfine yâruñ varur elden ele misk
Görmedüm ancılayın dahı yüzi kara levend
- 3 Lebi vasfın eşidenler ısırup barmağın
Dédiler kanda bulunur ola bunuñ gibi kand
Gördüm eydür baña düş var anuñ hançerine
Beni başdan çıkarur bu dil-i düşvâr-pesend
ÂHî‘nüñ irmez eli zülfüñe éy yâr senüñ
Atdı evc-i felege himmet ile gerçi kemend

RÂ

15.

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün
Muzâri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

Dérler ki ‘âşık olana yâ sabr u yâ sefer
Sabrum dükendî lâzım olupdur baña sefer
‘İşkuñ müsâfirini igen yakma gün gibi
Â kible-gâh-ı Ka‘be-i maksûdum â Sefer

- 3 Dil bir yaña çeker saña cân bir yaña beni
 El-kıssa vâcib oldı baña bir yaña sefer
 Görsem yüzüñi gönülüm ölmek gelür hemân
 Zîrâ begüm mübârek olur gün toğa sefer
 Dil-ber mahallesinden ırağ étme ÂHÎ'yi
 Yazuk degül mi eyleye bir mübtelâ sefer

16.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Nigârâ hâsılum zülf-i semen-bûyuñda bir bûdur
 Ki bu 'ömr-i dırâzum da benüm varum da bir budur
 Benüm ebrûlarum sanmañ bu éki hattı alnumda
 Başumda éy kemân-ebrû yazılmış kara yazudur
 3 İzüñ tozını tutarsam n'ola gözümle yollarda
 Efendüm cevherüñ kadrin bilene göz terâzûdur
 Akıtduñ kara yérlere su gibi kanlu yaşımı
 Saña bu göz yaşı n'eyler dahı éy serv dil-cûdur
 Yazardum hattunuñ vasfin devât-ı çeşm-i ÂHÎ'den
 Velî bu kan olacağüñ içi igen kara sudur

17.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Bağrına taşlar basup ben haste içün ağlar
 Kabrüm üzre saçların çözmüş bulutlar ağlar
 Şol kerem étmiş ki cûy-ı nev-bahâr-ı hüsn-i döst
 Deşt ü sahrâlarda zencîrin sürer ırmağlar
 3 Néçe bir kuçsun seni altun beñeklü câmeler
 Néçe bir yaksun beni bu kanlu kanlu dâğlar
 Ben bu ğurbet-hâne-i fûrkatde eylerdüm sefer
 Yaşlarum kanlı sular gibi yolumı bağlar
 Su gibi çağlar geçer 'ömrüm güzellik çağıdur
 Sanma ÂHÎ sen benüm eşk-i revânum çağlar

18.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Gâh âhum ile yeri gögi bir duhân tutar
 Geh nâlem ile éki cihânı fiğân tutar
- Bir şîvekâra müşterî oldı gönül yine
 Bâzâr-ı şîvede gözi kaşı kemân tutar
- 3 Hâl-i siyâh gûşe-i gülzâr-ı hüsnde
 Bir Hindûdur ki sünbülünü sâyebân tutar
- Bezm-i çemende la'l-i lebüñ şevkına şehâ
 Lâle elinde câm-ı mey-i erğavân tutar
- Néce harâmî démeyeyin gözlerüñe kim
 Sahn-ı haremde murğ-ı dile âşiyân tutar
- 6 Dédüm rakîbüñ ağızı 'aceb neyle tutulur
 Dil-ber gülüp dér ağzın itüñ üstühân tutar
- Bir şehriyâra gönülini bağladı Âhî kim
 Atup kemend-i zülfini iklîm-i cân tutar

19.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Él yapar gönülüm evini benüm ol şâh yıkar
 Kimse yapmaz ebedî anı ki Allâh yıkar
- Yalıñuz çarha tokunmaz benüm âh-ı seherüm
 Néce zâlimler evin âh-ı sehergâh yıkar
- 3 Dergeh-i hüsnüñe yasdanma ğurûr ile igen
 Ki seher âh-ı ğarîbüñ der-i dergâh yıkar
- Âh-ı 'âşık irişür hüsnüñüñ âyinesine
 Sakın éy şâh sakın memleketüñ âh yıkar
- Sañâ ne ortada Âhî gönül ol şâhuñdur
 Kendü mâlik evine gâh yapar u gâh yıkar

20.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Cânı kurbân étdüren ‘uşşâka kaşuñ yayıdur
 Éy güneş yüzli kaşuñ beñzer ki kurbân ayıdur
 Ğamzeñ okından kaşuñ yayı ne güçler çekdügin
 Dôstum benden beter anuñ da başı kayıdur
- 3 Çeşm-i mestüñ gerçi kim cenge göz açdurmaz şehâ
 Kalbe evvel kend’özin uran müjeñ âlâyıdur
- Kaşlarıñ cânâ hilâl-i ‘îde teşbîh eylemeñ
 Kim bilür anı néce kej-tab‘uñ egrî râyıdur
 ÂHî’yi gûşe be-gûşe zâr éden bülbül gibi
 Yüriyen sohbet be-sohbet bir gül-i her-câyîdür

21.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Saçların çözsün bulutlar ra‘d kılsun nâleler
 Kabrüm üzre haşra dek yansun göyünsün lâleler
 Şâh-ı gül devrânıdır yelsün yöpürsün bâd-ı subh
 Ğonca vü servüñ ayağına su döksün jâleler
- 3 Hastelikden şöyle tenhâyam bu ğurbet-hânedede
 Penbe ile ağzuma su damzırur teb-hâleler
- Kan yudup ölenlerüñ derd-i derûnın yazmağa
 Bir varakdur lâlenüñ ağzında her pergâleler
 Şol kadar od yakdı âhum başlarına ÂHî kim
 Göklere ağdı geçüp benden fiğân u nâleler

22.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Oklarıñ cân almağa tîğüñle yoldaş oldılar
 Sînelerde kan yalaşdılar karındaş oldılar
 La‘l ü yâkût ol leb-i mercâna nisbet étdiler
 Kimisi deryâya düşdi kimisi taş oldılar

- 3 Bir ayakda seyr éder éki cihânuñ mülkini
Sâğar u bâdeyle şunlar kim ayakdaş oldılar
Şol kadar tasvîr éderler dilde yâruñ nakşım
Şimdi şâ'irler kodılar şi'ri nakkâş oldılar
Başlar çıkmış durur bağrumda ÂHî şöyle kim
Néçeler ol derd ile varup kızılbaş oldılar

23.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Dillerin kessün benüm derd ü dilümden hâmeler
Ben kara yazulıya harf atmasunlar nâmeler
Derd ile yaksun beni bu kanlu kanlu dâğlar
Karşuma kuçsun seni altun beñekli câmeler
3 Nâme gibi ben kara yazulı bağı yufkaya
Durmayup yaşlar döküp hâlüme ağlar hâmeler
Ben kara yazulıya harf atmak için dem-be-dem
Éy perî-peyker selâm eyler saña ser-nâmeler
Kıssa-i hüsnin okur ÂHî meger kim Hamza'nuñ
Kıssa-h^vân gibi üşüpdür başına hengâmeler

24.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Haddüñüñ mâh-ı felek mihr ile ser-gerdânıdur
Kaddüñüñ serv-i sehî âşüfte vü hayrânıdur
Gizleme zülf-i arak-rîzüñ külâhuñdan çıkar
Dil-berâ çün yüzüñüñ ebr gül-âb-efşânıdur
3 'Aks-i la'lüñle gören dér çeşm-i pür-eşküm benüm
Dürr-i mercânla müzeyyen sayrefî dükkânıdur
Gülistânda berg-i gül sanmañ dağılmış bâddan
Küşte-i h^vâr-ı ğam olan 'andelîbüñ kanıdur
Hüzn-i Ya'kûb ile ÂHî mübtelâ kıldı beni
Mısr-ı hüsnüñ ol şeker-leb Yûsuf-ı Ken'ân'ıdur

25.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Ruhlaruñ cân bâğınuñ berg-i gül-i handânıdur
 Saçlaruñ dil bezminüñ bûy-i 'abîr-efşânıdur
 Dilde mihrüñ cân vérüp sakladuğum éy meh bu kim
 Mü'minüñ kalbinde cândan sevgili îmânıdur
 3 Göñlümüñ tahtında şimdi éy kemân-ebrû senüñ
 Hükm éden cân yérine tîr-i gamuñ peykânıdur
 Bir güle baksañ yüzine n'ola çün éy ğonca-leb
 Midhatüñ bâğınuñ ÂHÎ murğ-i hôş-elhânıdur

26.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Bülbül-i şeydâ n'ola étse fiğân u nâleler
 Dişlemişdür ğoncanuñ gülşende la'lin jâleler
 Sûzen-i müjgânlaruñ biñ âl ile cân rîştesin
 Sîne-i sad-pâreden göz dikdiler kim alalar
 3 Eşk-i hûn-feşânıdur Ferhâd'uñ éy şîrîn-suhan
 Açılanlar yér yérin deşt-i belâda lâleler
 Ben zebûnuñ şehlere lâyıık mı éy kebk-i hırâm
 Murğ-ı cânın sayd içün şehbâz-ı zülfin salalar
 Dâğlardur gûyiyâ ben bülbülüñ cânında âh
 ÂHÎ'yâ ol ğoncanuñ la'lindeki teb-hâleler

27.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Gerçi Yûsuf bigi mümtâz güzel nâdir olur
 Éki 'âlemde nazîrüñ dahı yok söz bir olur
 Mûcib-i mihr ü vefâ ola mı hattüñ gelicek
 Bir éki gün hele sabr eyleyelüm zâhir olur

- 3 Her güzelle salınan kesb-i zarâfet édemez
Her Gülistân okıyan sanma ki hep şâ'ir olur
Mutribe uymağ-ıla kâmil olur 'ûd u rebâb
Her ki gûş eyleye üstâd sözin mâhir olur
Yalıñuz cân ile cânân ele girmez ÂHî
Devlet ol kişiye kim sîm ü zere kâdir olur

28.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Sâkî lebûñ çü hem-dem-i câm-ı şarâb olur
'Aks-i ruhuñla sâğar-ı mey âftâb olur
Bûy-i bahâr şöyle pür étدی cihâmı kim
Yére éince katre-i şebnem gül-âb olur
3 İrmez revâk-ı tâkına hergiz kemend-i âh
Ol pâdişâh-ı hüsn ne 'âlî-cenâb olur
Çün dûd-ı âhumuñ eseri yokdur éy humâ
Tûtî-i çarh her géce niçün ğurâb olur
Gülzâr-ı kûyuñ içre bu sihri éder ÂHî
Bülbül sakınsun uğramasun kim kebâb olur

29.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Tûtüyâ-yı hâk-i pâyuñdan kılan kat'-ı nazar
Éki gözümse gerekmez çıksun éy nûr-ı basar
Kışzâr-ı sîneme ekdüñ mahabbet tohmını
Hây 'ömrüm hâsılı bi 'llâh bundan ne biter
3 Bir kadeh meyle göz açdurmaz yıkar bezm ehlini
Sâkî-i gül-çihrenüñ bulunmaz ayağın çeker
Hemdemüm âhum durur şâm-ı ğam-ı dildârda
Ğamdan ölürdüm baña olmasa hemdem âh eger
Ney gibi ben her nefes meclisde efgân édicek
ÂHî'yâ bilimezem mutrib arada ne çeker

30.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Dér imiş cümle murâd ölmeyicek hâsıl olur
 Dôstum bu néce sözdür buña kim kâ'il olur
 Bir nefes her kime kim hem-dem ola göñlin alur
 Hey kimüñ cânıdır ol şûh ne ehl-i dil olur
 3 Göñlümüñ kâfilesi kûy-ı vefâ 'azmin éder
 Hak 'aceb érgüre mi ki ne uzak menzil olur
 Yâri görmek nécesin men' éde élden 'âşık
 Zerre hurşiyd ziyâsına kaçan hâ'il olur
 Yüri var hak sözi ko néce ötersin bülbül
 Şi'r-i ÂHÎ'ye nazîre démecük müşkil olur

31.

Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Hafîf - + - - / - + - - / - + - -

- Olmadıysa bize visâl-i nigâr
 N'ola çeşmümedür hayâl-i nigâr
 Lâle-veş yüregüme dağ urdı
 Âteş-i haddi üzre hâl-i nigâr
 3 'Aceb olmaz tıfıl-durur dahı
 Éy göñül bilmez ise hâli nigâr
 'Âşıkına kemâli cevır étmek
 Bize eksilmesün kemâl-i nigâr
 Saña ÂHÎ hemîn müyesser olan
 Gözlerüñde kalan hayâl-i nigâr

32.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Lutf ile bürc-i sipihr-i hüsne şol kim mâhdur
 Şöhre-i şehri melâhat şimdi 'Abdu 'llâh'dur

- Şem‘-i ruhsâruñ gibi rûşen delîlüm var iken
Dil şeb-i zülf-i siyâhuñda niçün güm-râhdur
- 3 Gel ziyâretten safâ ehlini mahrûm étme kim
Mustafâ nûrı hakı ol çihre Beytu ’llâh’dur
- N’êts’éderdüm çıkışurdum gözlerüm yaşıyla lîk
Âh kim fâş eyleyen râz-ı derûnum âhdur
- ÂHI’yâ âh étme kim yele vérürsin gendümi
Hirmen-i ‘ışk içre cism-i nâ-tüvânım kâhdur

33.

Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün
Muzâri’ - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Kadd-i nigâra öykinür imiş utanmadın
Serve tabanca urur-ısa yéridür çenâr
- Pîr-i muğânla ‘ahdi bütün eyleyenlere
Sır-ısa kâsesin felegüñ érmez inkisâr
- 3 Müjgân éki saf oluban tîğler tutar
Dâmiyla gözi kâfiri mü’min éder şikâr
- Öp câmuñ ayağını surâhî gibi müdâm
Meclisde olmağ ister iseñ şâh-ı tâcdâr
- Kuçsam bélüñ olur mı dedüm dedi hôş ola
Öpsem lebüñi dedüm édi dedi kim ne var
- 6 Mihrüm yanında gör néce Pervîn dedükleri
Ğark-ı ‘arak olunca kaçan yâr-ı gül-‘izâr
- Tîğüñ öñince ğonca bigi açılur göñül
Dil hurrem olur olıcağız sözler âbdâr
- Devrân selef .....
- Yokdur piyâle bigi dahı yâr-ı nâ-pâydâr

34.

Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün
Muzâri’ - - + / - + - + / + - - + / - + -

Gün toğmaduk başuma vatan ğam diyâridur
Merdümlerini gör gözümüñ yâr bâğıdur

- Bir sûr çekdi kim bedenümde bu tâk-ı yâr
Başdan ayağa mülk-i melâhat hisârıdur
- 3 Mecnûn ki yapı başına murğ âşiyânını
Görenler anı dédi ki Leylî ‘imârıdur
- Zencîr-i ‘ışkı boynuña kim takdı dér iseñ
Dâr-ı cihânda bir güzelüñ zülfî mârıdur
- Beytüñ ocağını sulayup süpürüp silen
ÂHî’yle bir kişünüñ ğazel-i âbdârıdur

35.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Kâse-i zehr-i felâket başuma efser yeter
Egnüme zillet libâsı câme-i zîver yeter
- Şâh-ı ‘ışkam kûs-ı rihletle fenâdan göçmişem
Baña hecrân leşkeri mülk-i ‘adem kişver yeter
- 3 Sen kuşan zerrîn kemer sevdâ-yı zülfüñle baña
Hayderî-veş bélüme zencîr-i ejder-ser yeter
- Saña gül-gûn bâliş ü zer-beft pister ‘âşika
Seng-i hûn-âlûd bâlîn bûriyâ pister yeter
- ‘Âr u nâmûsı n’édem ben göz yaşı besdür baña
‘Âşika yüz suyu ‘âlem içre rûy-ı ter yeter
- 6 Baña ÂHî yaraşur altun beñeklü câme-hvâb
Külhan içre pister-i sincâbî hâkister yeter

36.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Vaktidür eflâke çıkarsa fiğân u nâleler
Dâğ-ı mihnetden açıldı sînem üzre lâleler
- Şol kadar câna teb-i hecrüñ harâret vérdi kim
Penbe ile tamzırur su ağzına tebhâleler
- 3 Dér gören âyîne-i hüsninde yâruñ hattını
Çevre almış mâh u mihr-efrûza gûyâ hâleler

Humret-i la‘l-i nigâra ğonca öykündüğü‘çün
 Sıçrayup yüzine yapışmağa durur jâleler
 ÂHî‘yâ yâruñ ‘arûsı hüsni şevkine bu gün
 Âl vâlâyı gelincik-veş tonandı lâleler

37.

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün
Hafif - + - - / - + - - / - + - -

Saňa duşmanluk eylemiş ağyâr
 Gör e şol Tañrı duşmanın éy yâr
 Bezdüm usandum ol sanemden dér
 Gör neler dér şu Tañrıdan bîzâr
 3 Seni hâzır görürken üstinde
 Démemiş üstümüzde Tañrı mı var
 Étmiş ol Tañrısın âzârlamış
 Tañrıdan korkmayup seni âzâr
 ÂHî‘nüñ yérde gökde va ‘llâhi
 Bir efendisi bir de Tañrısı var

ZÂ

38.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Zâhidâ içseñ eger sen de bizüm şerbetümüz
 Gün gibi zâhir olurdı saňa keyfiyyetümüz
 Éy ‘azîzüm néce bir ‘âleme dellâl olalum
 Yûsuf-ı Mısr bizüm bilmeyicek kıymetümüz
 3 Sîne tablın döğüben âh livâsın çekerüz
 Hem livâmuz çekilür hem döğülür nevbetümüz
 Der-i meyhâne durur devlet-i sermed bize lîk
 Tâli‘i gör ki bu gün işlemedi devletümüz
 Okuduk da‘vet édüp uğramadı dâireye
 Ol perî-çihre kabûl eylemedi da‘vetümüz

- 6 İçerüz biz ayağı sâkiye biñ minnet ile
Elümüze vérür ol ékide bir hürmetümüz
Devr-i la‘lünde senüñ şöyle yasağ oldı yine
Ki şarâb ile harâm oldı bizüm sohbetümüz
Göremez şişeleri izi tozından pür olup
‘Aceb ol günlere ÂHÎ ire mi sâ‘atümüz

39.

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ülü Fâ‘ilün
Muzâri‘ - - + / - + - + / + - - + / + - -

- Dâğ oldı lâle gibi dil-i bî-karârumuz
Himmetle gör neler bitürür hâksârumuz
Şehbâzıyuz bu mîşe-i ‘ışkuñ ki her zamân
Şahin bakışlı bir balabandur şikârumuz
3 Deryâlaruz ki gözler érişmez karamuza
Her h‘âr u hasla dolsa ‘aceb mi kenârumuz
Abdâllaruz ki her tarafa yâ ‘Alî déyü
Diller uzatdı sînemdeki Zû ‘l-fikârumuz
Bir vakt ola ki ‘ibret için halka ÂHÎ’yâ
Târîh ola éllere seng-i mezârumuz

40.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Ol elif-kâmete biz serv-i dilârâ démezüz
Serv-kaddür ol elif-kad aña biz lâ démezüz
Tûbî-i cennet ise kuçmağa el vérmeyicek
Dil-ber-i serkeşe biz serv-i dilârâ démezüz
3 Rûm’a sultân u vezîr olur ise dahı eger
Baş egüp biz çelebî kimseye paşa démezüz
Yazaruz la‘l-i lebin yâdına rengîn ğazeli
Déyicek şî‘r dérüz biz aña inşâ démezüz
İçerüz ÂHÎ mey-i nâbı çü her hûb ile biz
Biz kul oğullarına vakt olur ağa démezüz

41.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Cemâlün şem'-i tâbıyla yanan dillerde dağ olmaz
 Gözün bîmârı olan dil ölür derd ile sağ olmaz
 Yüzün mehtâb-ı şevkından ne tañ olsa gece gündüz
 Cemâlün şem'-i rûşendür aña beñzer çerâğ olmaz
 3 Dédüm cânâ 'izârunda neden yok zülf-i hüsn-ârâ
 Dédi gülzâr-ı Cennetdür cemâlüm anda zâğ olmaz
 Görüp ârâyış-i hüsnün al-i la'lüne sögmeye
 Kaçan kim şehr donansa mey içmege yasağ olmaz
 Be Âhî üstine bir gün doğar gün gibi ol meh-rû
 Yigitsin çünkü başundan senün devlet ırağ olmaz

42.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Duşman söziyle küsdi bize yâr-ı cânumuz
 Kalmadı tende bu ğam ile yarî canumuz
 Hâr-ı cefâlar ile neler çekdüğüm benüm
 Söyler çemende bülbül olup kıssa-h'ânımız
 3 Bâr-ı cefâñı çekdüğüme kaşlaruñ misâl
 Bu 'ayn-ı dâldur ki dü-tâdur miyânımız
 Tûl-i emel vérür dile sevdâ-yı zülf-i döst
 Sâkî getir e câm-ı mey-i erğavânımız
 Âhî vefâda bize eyü añlamaz nigâr
 Bizi özi gibi sanur ol bed-gümânımız

ŞÎN

43.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Éşitdüm bir cefâ-kâra o meh-rû mübtelâ olmuş
 Bi-hamdi 'llâh benüm gibi o dahı mübtelâ olmuş

- Démişler kim vefâsuzdur ‘adûlar yâr için yâra
Meded hey ol semen-sâya yazuklar iftirâ olmuş
- 3 Gezerken nâz ile gördüm efendiyle efendisin
Birisi Sidre-kad olmuş birisi Müntehâ olmuş
‘Aceb mi ol güneş-tal‘at kamerle iktirân olsa
Perîdür kendü cinsinden biriyle âşinâ olmuş
Nigârûñ çeşmini ÂHî münevver étmiş ol gül-ruh
Çerâğ-ı çeşm-i maksûdı o mihrûñ rûşenâ olmuş

FE

44.

*Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün**Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -*

- Sen kemân-ebrû için olalı kaddüm yâ Latîf
Rûz u şeb vird-i zebân édinmişümdür yâ Latîf
Levh-i zerde gör ki sîm-âb ile ne nakş étmişem
Sanma zer-gerlikde sen üstâdsın tenhâ Latîf
- 3 Nâr-ı hecr ile erit éy pûte-i ğam cismümi
Hâlis altundur déyü meyl eyleye ola Latîf
Ahker-i nâr-ı firâk étدی çü nûr-ı ‘ârızuñ
Yéridür karşuñda yanmak eylesem sevdâ Latîf
Dest-i cevrûñle büküp ÂHî kadiñ zülfüñ bigi
Eyle bir engüşterî cân al bahâ aña Latîf

KÂF

45.

*Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün**Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -*

- Nigârâ çeşm-i fettânuñ be-ğâyet ğamzekâr ancak
Cigerden tîr-i müjgânuñ geçüp câna kıyar ancak
Güzellik câme-h^vâbında yatup mağrûr-ı hüsn olma
Nazar kıl hâl-i ‘uşşâka ki ‘âlem bî-karâr ancak
- 3 Ğubâr-ı hâk-i pâyuñuñ nesîm-i subh-dem her dem
Koyup bu merdüm-i çeşme dédi hôş-bâd kâr ancak

Rakîb-i bed-likâ cânâ cihânda bulmamışken yér
 Neden aña bu ‘izzet kim seg-i kûyuñla yâr ancak
 Cihânuñ mâl u mülkini vérürseñ ÂHî’ye almaz
 Nigârâ senden umduğı hemân bûs u kinâr ancak

46.

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Fe ‘ülün
Hezec + - - - / + - - - / + - -

Bu dem bôstân bu dem bôstân budacık
 Bize bî-gâne gibi âşinâcık
 Kamer devrindeki gül yüzlilerden
 Güzeller şâhı dil-ber Mustafâcık
 3 Sögermiş ağzumuza tatlu tatlu
 İgen nâzügdür ol şîrîn tudacık
 Gözüm yaşı gibi kanlu şarâbı
 Senüñle içelüm éki kabacık
 Belâ âşüftesi olmışsın ÂHî
 Behey şûrîde miskîn mübtelâcık

47.

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bir güzel sevdüm yine kim hüsnüñüñ pâyânı yok
 Cânuma cevr ü cefâsınuñ dahı oranı yok
 Sidre gibi Müntehâ-kaddi salaldan sâyesin
 Ravzada salınmağa serv-i sehîñüñ câmı yok
 3 Hâr-ı cevründen yüzüñe karşı iñlersem ne tañ
 Var mı bir gül kim anuñ bir bülbül-i nâlânı yok
 Küfr-i zülfünden perîşân göñlümün hâlin bilür
 Éder ol miskîne rahm étmeyenüñ îmânı yok
 Hatt-ı müşkîñüñle Rûm u Şâm-ı teshîr étmege
 Hutbe-i hüsnüñ tapuñdan özge bir sultânı yok
 6 Kâmet ü ruhsâr u hattıñ gibi éy hûr-ı-Behişt
 Bôstân-ı Cennetüñ serv ü gül ü reyhanı yok

Nâ-tüvân oldı bu ÂHî derdüñ ile şöyle kim
Yârını andukça bir âh étmege dermânı yok

48.

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün
Hafif - + - - / - + - - / - + - -

Âh kim cevrüñüñ nihâyeti yok
N‘édeyin ‘ışkumuñ da ğâyeti yok

Beni zulm ile öldürür âhır
Néce kâfir durur ‘inâyeti yok

3 Néce teşbîh édem saña güneşi
Kim anuñ serv gibi kâmeti yok

Haylî cem‘ étdi meblağ-ı hüsni
Bu ‘acebdür velî sahâveti yok

Seni gördükçe ğayr ile ÂHî
Biñ kez ölür velî şikâyeti yok

KEF

49.

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün
Muzâri‘ - - - + / - + - - / - - - + / - + - -

Cânâ götür yüzüñden lutf eyleyüp nikâbuñ
Étme nihân cemâlin ebriyle âfitâbuñ

Bezm-i şerefde toğdı yıldızı ‘âlî şem‘üñ
Olursa müşterîsi sen şem‘-i mâhitâbuñ

3 Éy dil firâk u hecre sakın mukârin olma
Zîrâ nemekle âteş kanın içer kebâbuñ

Ben öksüz ağladukça kand u lebüñden ayru
Şem‘üñ özi göyinür içi acır şarâbuñ

Meyhânedede dutıya kor édi hırkasını
Ger bilse édi zâhid hâsıyyetin şarâbuñ

6 ÂHî gönül göziyle bak bezm-i hüsn-i yâra
Cân kulağıyla diñle âvâzını rebâbuñ

50.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Kabrüme dökülen gözi yaşı nigârumuñ
 Nergis bitürdi dâiresinde mezârumuñ
 Sûsenler olmasun mı benüm ravzam üsti kim
 Hancerlerinden ölmüşem ol gül-'izârumuñ
 3 Hâküm ziyâret eyleyenüñ kaşları yeri
 San nakş-ı na'l-i esbi durur şehsüvârumuñ
 Mihrüñ şehîdi olalı sînemde dil-berâ
 Bir zerresini yerde komazlar ğubârumuñ
 Kûyında ÂHî'yâ gören âhum şu'âmı
 Nûr éndi sanur üstine hâk-i mezârumuñ

51.

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün
Hezec - - + / + - - - / + - - - / + - -

- Sôfî ne sorayın saña ol şâhı severseñ
 Mescidde bu ğâvġâ nedür Allâh'ı severseñ
 Hâk-i kadem-i yârı hemân başuña görme
 Éy bâd-ı sabâ yürüdügüñ râhı severseñ
 3 Zulmetde koma kullaruñ éy necm-i sa'âdet
 Devlet güneşi nûr-ı seher-ġâhı severseñ
 Derd ü ğam için çarhda 'Îsâ'ya devâ sor
 Éy nâle var eflâke çık ol mâhı severseñ
 Cânân eşigin cennete ben vérmezem ÂHî
 Firdevsi baña añma o dergâhı severseñ

52.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Hüküm-i takdîrüne çün érmedi tedbîr senüñ
 Fikr-i tedbîr benüm kısmet-i takdîr senüñ

- Bir başum bir kılıcuñ bir sen ü bir ben berü gel
 Bu cihân böyle olur bir benüm ü bir senüñ
- 3 Tîrüne karşı senüñ sîne siper eylemişem
 Berü gel ceng édelüm sîne benüm tîr senüñ
- Birisi câna tanıkdur birisi ‘ışka güvâh
 Şâhid-i eşk benüm ol hat-ı tezvîr senüñ
- Kûyınuñ dâr-ı şifâsına varup ÂHÎ dédi
 Uşta dîvâne benem bend ile zencîr senüñ

53.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Nâlişümden géceler yummaz gözini nüh-felek
 Âh ki ol meh ‘âlemi éncitdi yérden göge dek
- Bilmezem ne tâli‘-i ferhunde-fâlüñ var ki hiç
 Her kişi ögse seni göge çıkarur éy melek
- 3 Éncinüp ol ğonca-leb dil bülbülinüñ âhına
 Dédi lutf eyle yüri bi ’llâh bizden öterek
- Ol sanem her seng-dilden eylemez tîğın dirîğ
 Sen gerek kan ol gerek derd ile taş ol éy yürek
- Alnuña meh yüzüne mihr-i cihân-ârâ démiş
 Dôstum ÂHÎ seni göge çıkarur géderek

54.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

- Hey ne fitne başıdur turre-i taraf-ı külehüñ
 Zâlimüñ öte ucıdur seri zülf-i siyehüñ
- Tûtiyâ gibi kaparlar ser-i kûyuñda şehâ
 Degme gözler mi görür [kim] ‘acabâ gerd-i rehüñ
- 3 Kaşlaruña meh-i nev gösterüp eksükligini
 Alnuñ işini tamâm étdi meh-i çâr-dehüñ
- Gözün üstinde kaşuñ yoğ édi ‘âlemde eger
 Olmasa na‘lçesi nakşı eger secde-gehüñ

Âsitânuñdan ırağ étme igen ÂHî'yi kim
Ehl-i dil kulları yanında gerek pâdişehüñ

55.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Ğoncayı dem-beste kılan la'l-i nâbuñdur senüñ
Lâl éden bülbülleri hüsn-i hitâbuñdur senüñ
Cevr-i 'ıškuñla derûnın tâlibüñ altun éden
Hâk-i iksîr-i der-i devlet-i me'âbuñdur senüñ
- 3 Dem-be-dem bağrum surâhî gibi pür-hûn eyleyen
Hasret-i câm-ı şarâb-ı la'l-i nâbuñdur senüñ
Bir nefesde mürdeler ihyâ éden 'Îsâ gibi
Nâz ü işveyle hitâb-ı müstetâbuñdur senüñ
Bezm-i ğamda şevk-i la'lüñle ciger pür-hûn olup
Câm-ı 'ıškuñla göñül mest ü harâbuñdur senüñ
- 6 Yéle véren 'anber-i sâra gibi 'ömrüm benüm
Ârzû-yı bûy-i lutf-ı müşg-bâruñdur senüñ
Yıllar ile egleyen ÂHî'yi şehr-i Brusa'da
Âsitân-ı dergeh-i 'âlî-cenâbuñdur senüñ

56.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Âfitâb-ı subh-ı devletdür cemâli Ahmed'üñ
Gülsitân-ı bâğ-ı Cennetdür visâli Ahmed'üñ
Cân ü dil rahşını târâc étmege éy döstlar
Tutdı cismümde vatan haylî hayâli Ahmed'üñ
- 3 Bir nefes gétmez hayâli gözlerümden hâlüñüñ
Merdüm-i çeşmümdedür gûyâ ki hâli Ahmed'üñ
Bülbül-i gûyâ gibi bir dem ser-âğâz eylese
Nağme-i Dâvûd'a ta'n eyler makâli Ahmed'üñ
Künc-i fûrkatde yaturken hamdü li 'llâh ÂHî'yâ
Oldı ben dil-hasteye mûnis hayâli Ahmed'üñ

57.

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûliün
Hezec - - + / + - - - / + - - - / + - -

Başum çevürüp zülf-i semen-sâsı Memî'nüñ
 Sihr étدی baña nergis-i şehlâsı Memî'nüñ

Misk ile çeküpdür éki 'unvân-ı melâhat
 'Unvân-ı cemâle kaşı tuğrası Memî'nüñ

3 Bir bend ile aldı dil-i dîvânemi benden
 Bend étدی baña zülf-i semen-sâsı Memî'nüñ

Sünbülleri reyhânın añup sahn-ı çemende
 Dik geldi çınâra kad-i bâlâsı Memî'nüñ

Vasf étmek için gül yüzini olmaya hergiz
 Âhî gibi bir bülbül-i şeydâsı Memî'nüñ

Latîfe: Bir zamânda eyü mürekkeb işler Memi Nâm bir harîf var édi. Dükkânına mürekkeb almağa vardum, Kîr-i Har dérler bir kâtib var édi, ol da geldi. Hemân Memi kalkup Kîr-i Har'a koyu mürekkeb vérdi. İhtiyârum kalmadı bu beyti dédüüm *Beyit:*

Mürekkebcî Memi bilsem senüñ ol Kîr-i Har neñdür

Aña turduñ koyı vérdüñ baña döñdüñ durı vérdüñ 31. sf.

Latîfe: Bir zamânda birkaç 'azîz yârân cem' olup 'ayş u 'işret éderdük. Bunlaruñ biri Memi Çelebî dérler bir merdüm-zâde; müdâm elinde bâde, halk-ı cihân aña üftâde, kâmeti serv-i âzâde, gönli gül gibi güşâde édi. Ve ol meclisde bir bî-dil yolında ölmege mahal, ğarrâ güzel var édi, adı Pîrî; cümle 'âlem esîri, cihâna gelmemiş nazîri. Aña Memi Çelebî ziyâde üleşdi, be-ğâyet bî-huzûr eyledi. Ben eyitdüm: Memi Çelebî sen ziyâde yinisin, senüñ götüñe bir ağır taş aşayduk, ammâ aşacağumuz taş ak olaydı. Çün bunu Memi Çelebî işitdi, incinmek sûretin gösterdi. Ben eyitdüm: Memi Çelebi incinme, hatâ étmişin, igen yini degülsin, bir ağırca ağac asmak da olurmuş. Çün bu latîfeyi işitdi, gül gibi gülmege başladı. 39. sf.

58.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Néce tahrîr édeyin vasfını derd ü elemüñ
Bağrı yufka kâğıduñ gözleri yaşlu kalemüñ
Nâmenüñ barmağına rîşte-i cân bağladı dil
Ki varup benden elin öpe o şâh-ı keremüñ
- 3 Nâmede nâm-ı humâyûnuñı tahrîr édeli
Yeri baş üzredür ol nâme-i müşgîn-rakamuñ
Ğam-ı hecrüñle neler çekdüğümü yazdum édi
Nâmenüñ kaddini bükdi sanemâ bâr-ı ğamuñ
Ne bilür hâme ki şerh eyleye hâlüm Âhî
Kar' elif çıkmaya karnını yararsañ kalemüñ

59.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Olmadı vasluñ müyesser cidd ile cân éy melek
N'édelüm takdîrüñ iş bu râya sığmazmış dilek
Alnuñ ile ruhlaruña zerrece beñzetmeyem
Âfitâbum döne dursun mihr ü mâh ile felek
- 3 Gerçi göz uğrulatory düzdi hayâlüñ göñlüme
N'édeyin ol ğamze ucından delinüpdür yürek
Sûz-ı âhumdan gece yandım yakıldım 'âleme
Yér yérin dutışdı yandı ol harâretten yürek
Dest dirâz étdüm gece hayrânla reyhân zülfine
Ol humâ-sâye dédi Âhî elüñi éne çek

60.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Sâkî toldur kadehi iç içelüm n'olsa gerek
Koma yarımı bu gün hôt geçelüm n'olsa gerek
Varalum meygedede hâlis ü muhlis olalum
Sohbet-i ehl-i riyâdan kaçalum n'olsa gerek
- 3 Vakt ola rahm éde dil-ber düşelüm ayağına
Yüz sürüp yalvaralum baş açalum n'olsa gerek

Cânuma geçdi senüñ tîr-i kemân-ebrûlaruñ
 Éy gönül dibe geçenden geçelüm n'olsa gerek
 ÂHî'yâ ehli degülseñ bu fenâ dünyânuñ
 Geçelüm varlığın elden saçalum n'olsa gerek

61.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Âh kim derd ile oldum mübtelâsı Hurrem'üñ
 Düşdi nâgeh gönlüme zülfî hevâsı Hurrem'üñ
 'Îd-i vaslı şevkî için rûze-i ğam çekmişem
 Tâ nasîb ola déyü bir merhabâsı Hurrem'üñ
 3 Sarmaşup her şeb kuçar ol serv-kaddi al ile
 Néce nâzügdür görüñ gül-gûn kabâsı Hurrem'üñ
 Ne sorarsın kandadur déyü gönül Âb-ı Hayât
 Mürdeye yetmez mi la'l-i cân-fezâsı Hurrem'üñ
 Olmağ isterseñ cihân içinde ÂHî pâdişâh
 Sa'y édüp var ol eşiginde gedâsı Hurrem'üñ

62.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Hâr-ı müjgândan hezârân pâre olursa yürek
 Ğonca-veş éy 'âşık-ı şeydâ dilüñ tutmak gerek
 Sînesini çâk éder seyl-âb-ı eşkümden zemîn
 Başına odlar yakar her subh âhumdan felek
 3 Tağ u taş fûrkatde kan ağlamağa feryâd için
 Lâle hûnîn-çeşm olur dâğ-ı siyâhı merdümek
 Hânesini gönlümüñ yapdukda mi'mâr-ı ezel
 Revzeni zahm oldı vü tîr-i ğamuñ yér yér direk
 Gerçi 'âlemde perî yüzlü melekler çok velî
 Gözüme sensüz görünmez ne perî vü ne melek
 6 Nokta-veş ayırsa tenden başumı tîğ-i ecel
 Harf-i 'ışkuñ mümteni'dür levh-i dilden k'ola hak

Tîğ-i cân-bahşuña karşu véirse ÂHî tañ mı kim
Cân vérür âb-ı revâna érmege tîğüñ yürek

63.

Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Hafif - + - - / - + - - / - + - -

Allâh Allâh ne nâzenîn olduñ
Âfet-i sabr u 'akl u dîn olduñ
Büstân-ı letâfet içinde
Gül-i nesrîn ü yâsemîn olduñ
3 'Âlemi odlara mı yakarsın
Ne içün böyle meh-cebîn olduñ
Dil ü cânâ 'aceb mi möhr ursañ
Hâtem-i hüsne çün nigîn olduñ
ÂHî'yâ mû-miyânı fikrinde
Cân ü dilden dakîka-bîn olduñ

64.

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gel e gel bir tarafa nâz ile seyrân éderek
Gülerek 'arz-ı 'izâr-ı gül-i handân éderek
Ol tabîb-i dil ü cân âh ki ben hastesini
Öldüriser bigi bir gün yine dermân éderek
3 Ola kim sebz-i tarî ola gülistân-ı visâl
Hele éy dil gözünüñ yaşını bârân éderek
Ol perî bezmine var hâlünü 'arz eyle gönül
Yan yakıl 'ûd-sıfat ney gibi efgân éderek
Geyicek câme-i zer-beftüñi tâvûs-sıfat
N'ola gelseñ bize de nâz ile cevlân éderek
6 Bâde nûş étmez isek gönümüz açılmağ için
Gédelüm kûy-ı muğâna hele seyrân éderek
ÂHî'yâ şöhre-i âfâk olursun âhır
Sen bu üslûb-ı Hasen şîve-i Selmân éderek

65.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Dün gün artar eksük olmaz rûy-i zerdüm var benüm
 Hîç etibbâ-yı cihân bilmez ne derdüm var benüm
 Dutmasun mı âh-ı zârum 'âlemi bülbül gibi
 Reşk-i gülzâr-ı İrem bir tâze vérdüm var benüm
 3 Şerh-i dûzah étdüğünden sanma vâ'iz giryemi
 Kendü başum ağlarum bir ğayr derdüm var benüm
 Câm-ı mey sun tâ ki nukl-ı ğam içilsün sâkiyâ
 Göñlümüñ âyînesinde yine gerdüm var benüm
 Hâk-pây-ı yâra sürdüm bu mezellet çihresin
 Yüzüm ağ alnum açuk ÂHÎ'den ne derdüm var benüm

66.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Câme-i sebz ile bir serv-i bülendüm var benüm
 Serv gibi sebze-pûş olmuş efendüm var benüm
 Bu dil-i âvâre bir yérden ékisini sever
 Çifte öksüzler dakınmış bir levendüm var benüm
 3 Zülfi ile kaşları tâkında cân asılmağa
 Dûd-ı dilden kara ibrişim kemendüm var benüm
 Kıl kalemlerle yazarlar safha-i defterlere
 Kâkül-i dil-berde birkaç dürlü bendüm var benüm
 Nakş olup sînem nişân-ı zahmı seng-i yârda
 Levh-i zerrîn üzre hatt-ı lâciverdüm var benüm
 6 Gülşen-i tab'ından ÂHÎ'nüñ saña éy ğonca-leb
 Gül gibi bir tâze şi'r-i dil-pesendüm var benüm

67.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Yérde kalmaz âteş-i âh-ı sehergâhum benüm
Tokınur çarhuña bir gün éy felek âhum benüm
Sâye-veş üftâde kullardan yanuñca kimse yok
Gün gün tenhâ yürürsin éy yüzi mâhum benüm
- 3 Kandasın éy meh ki her gün mihr rûyuñ şevkına
Çarhı tokuz tolanur âh-ı sehergâhum benüm
Tûr-ı Mûsâ döymedi envâr-ı hüsnüñ tâbına
Hey ne taşdan yüregüm var imiş Allâh'um benüm
Odlara yan Âhî kim odlara yakduñ 'âlemi
Odlara yansun göreyin nâle vü âhum benüm

68.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Şol kadar lâle gibi kanlara ğark oldu tenüm
Kabrüm üzre açılan lâleye döndi kefenüm
Vaslalardur ki ciger zahmını bend étmek için
Yaralu sînemüñ üstinde benüm pîrehenüm
- 3 Çekeyin h'vârını ol gülşen-i 'ömrüm gülünüñ
Kendü bâğum çemenidür yine kendü dikenüm
Hançerüñde dikilen kanlu yürekler gibidür
Her söğütde duran elma ser-i kabrümde benüm
Yérde pehlûlarumuñ nakşı ile Âhî hemân
Bir hasıra sarılu mürdeye döndi bedenüm

69.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Sîne-i sad-pârede dâğ-ı nihânum var benüm
Öksüzem koynumda bir göynükli nânum var benüm
Ben dédüüm la'l-i leb-i yâra sözüñ varsa eyit
Dédi söz söylemege aña ne cânum var benüm
- 3 Kimse görmesün déyü düşde hayâlünüñ senüñ
Halkı uyutmamağa âh u fiğânum var benüm

N'ola bâğ-ı 'ışkda hurrem olursam gül gibi
 Bir saçı sünbül boyı serv-i revânım var benüm
 ÂHÎ'yâ añma baña bâğ-ı cinân u Kevser'i
 Kim lebi Kevser yüzi bâğ-ı cinânım var benüm

70.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Tâlib-i iksîr-i 'ışkam rûy-i zerdüm var benüm
 İşüm altun eyledüm kimden ne derdüm var benüm
 Zahm-ı tîrûnden zırılırlar dağlar cevşenlerüm
 Şâh-ı 'ışkam ğam sipâhıyla neberdüm var benüm
- 3 Yaralu kolumda éki tâze dâğ urdum yine
 Bir nihâl üstinde éki tâze verdüm var benüm
 Pehlevânlık satmasun ğamzeñ kılıç yüzinde kim
 Bir kılıç ile dérilür şıyr-i merdüm var benüm
 Hatt-ı dil-berden ğubâr érmiş durur mir'âtuma
 Ol sebebdendür ki âyînemde gerdüm var benüm
- 6 Derd-i dil hâlî degül şî'rümde ÂHÎ şerh olan
 Kendü hâlüm söylerem ben kendü derdüm var benüm

71.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Âteş-i 'ıřkuñla başda dûd-ı âhum var benüm
 Bir kızıl bürk ile bir perr-i siyâhum var benüm
 Kırpüğüñ ebrûlaruñ göñlüm kemân u tîr édüp
 Çifte yaylu çifte oklu bir sipâhum var benüm
- 3 Âteş-i âhumla oddan tâs urupdur başuma
 Bir levendüm kırmızı bir şeb-külâhum var benüm
 Gün toğusu kibleli dérlerse vechi var baña
 Kim éki mihrâblu bir secdegâhum var benüm
 Kanğı hâr üstinde korsam sâyebânımdur nemed
 Her diken dibinde ÂHÎ bârgâhum var benüm

72.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Döndüren fânûs-ı çarhı dûd-ı âhumdur benüm
Yanduran hurşiydi âh-ı subhgâhumdur benüm
Mülk-i ğam sultânyam kim dûd-ı âhum âteşi
Çarh-ı atlas üzre zerrîn bârgâhumdur benüm
- 3 Bir siyeh perçemlü sîmîn-ber sanemden yâdigâr
Şem'-i meclis dil-ber-i zerrîn-külâhumdur benüm
Zülf-i şeb-rengi degüldür hüsnine olan hicâb
Baña gün göstermeyen dûd-ı siyâhumdur benüm
Yanar oddur kim sürer tîğ ile zulmet 'askerin
Şem'ler altun ışık geymiş sipâhumdur benüm
- 6 Na'lçeñ nakşı degül ebrûlarumda yér yérin
Hâkde kalmış nişân-ı secde-gâhumdur benüm
Çarh elinden kanlar ağladan şafak gibi baña
Câme-i surh ile ol gün yüzlü mâhumdur benüm
Ol meh-i nâ-mihr elinden şem' gibi ÂHI'yâ
Başuma odlar yakan baht-ı siyâhumdur benüm

73.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Gözi âhûları gel 'azm-i kinâr eyleyelüm
Biz de begler gibi bir sayd u şikâr eyleyelüm
Başumuz alup ayak götürelüm 'âlemden
Gel kalender olalum terk-i diyâr eyleyelüm
- 3 Yakalum lâle gibi dâğlar eteginde buhûr
Bir beñi fülful ile 'ayş-ı bahâr eyleyelüm
Zülf-i dil-ber gibi vardı Karaman mülki yéle
Varalum Rûmeli'ni biz de hisâr eyleyelüm
Cigerüm mey gibi hûn étidi benüm za'f-ı humâr
Kalata'ya varalum def'-i humâr eyleyelüm

- 6 İçelüm bir güzelüñ zülf ü ruhı şevki ile
 Çünkü 'işret günidür leyl ü nehâr eyleyüm
 Ol gül-i tâze kulağ urmaya bülbüllerine
 Âh ü efgânları biz ÂHÎ hezâr eyleyelüm

74.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Ayru düşdüm döstlar ol serv-i nâzumdan benüm
 Rûzgâr ayırdı serv-i ser-firâzumdan benüm
 Milket-i hüsnüñ metâ'ın baña 'arz étmeñ ki hiç
 Yûsuf-ı Mısırî dahı ağmaz terâzûmdan benüm
 3 Néce kim tûl-i emeller çekdüm ol kâkülde ben
 Kılca hâsıl bulmadum 'ömr-i dırâzumdan benüm
 Tûtiyâ ile izüñ tozını bir görmek şehâ
 Hâşe li 'llâh işbu çeşm-i pâk-bâzumdan benüm
 Kıssa-i Ferhâd u Mecnûn kim okurlar ÂHÎ'yâ
 Bir varakdur defter-i 'ışk-ı mecâzumdan benüm

75.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Devr içinde bir meh-i nâ-mihr ser-gerdânyam
 Bir kemân-ebrû nigâruñ kuluyam kurbânyam
 Halk hayrândur benüm keyfiyyet-i esrâruma
 Ben şu ma'cuncı güzel esrârınuñ hayrânyam
 3 Ol ala gözlerle sen bâğ-ı İrem âhûsısın
 Bu ala gönlekle ben kûh-ı belâ kaplanıyam
 Al kemhâdan yaka étmiş suâl étdüm dédi
 Ehl-i 'ışkuñ ol şehüñ boynına düşmiş kanıyam
 Éy dil-i âşüfte ben de ÂHÎ-yi âvâreyem
 Sen lewend iseñ n'ola ben de lewend oğlanıyam

76.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Tîğ-i ğamzeyle n'ola başımı yâr étse dü-nîm
Kullu fi'lⁱⁿ sâdir^{un} minhu 'alâ 'r-ra'si samîm
- Ditrems tutsa n'ola şemşiyir-i müjgânuñ görüp
Kullu şey'ⁱⁿ bi 'z-zarûri hâfⁱⁿ 'an sayfîn harîm
- 3 Kaşlaruñ yayın kurup pertâb ét tîrin berü
İnna sadrî hâzirî li 's-sahmi va 'llâhi 'l-'azîm
- Zâhidâ korkar sanup añma cahîmi sen baña
La yahâfu 'âşik^{un} siddîk^{un} 'an nâri 'l-cahîm
- Çeşm-i bîmârına kurbân olurum démiş rakîb
İnna hâzâ 'l-kâdra ka ta'n laysa yucrâ min bahîm
- 6 Giderüp göñli karasın merhem urdı zahmuma
Mustafâ badru 'd-ducâ hal lâ 'alâ hulkⁱⁿ 'azîm

77.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Bir vefâsuz yâra dil vérdüm yañıldum bilmedüm
Eşk-veş yolında döküldüm saçıldum bilmedüm
- Şehr-i vasluñ kal'asın top yıkmış édi döstüm
Leşker-i hecrâna döymeziş yañıldum bilmedüm
- 3 Kâmet ü ebrûñ ögüme düşdi mescidde bu gün
Hey kıyâmet néce toğruldu egildüm bilmedüm
- Dest-i ğam birkaç içürdi kim safâ geldüñ déyü
Bezm-i 'ıškuñdan turup kanda yıkıldum bilmedüm
- Tîğ-i hecrân ile öldürmek diler dil-ber beni
Hâzır ol vaktüñe ÂHî déme bildüm bilmedüm

78.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ne bilsün halk-ı 'âlem ben néce hem-demden ayrıldum
Gözüm yaşıyla bir ben bilürem kim nemden ayrıldum

- Néce sıhhat bulam şimden gérü ben haste éy yârân
Tabîb-i cân ü dil olan Mesîhâ-demden ayrıldum
- 3 ‘Aceb mi döstlar dîvâne olsam kûh-ı fürkatde
Şunuñ gibi perî yüzlü güzel âdemden ayrıldum
- Yakamı çâk édüp ğamdan hayâl olsam ‘aceb midür
Şunuñ gibi béli ince lebi ğoncamdan ayrıldum
- Varursañ kûy-ı dildâra sabâ sor hâl-i ÂHÎ’den
‘Adem mülkine ‘azm étdüm diyâr-ı ğamdan ayrıldum

79.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Bu dil-i evrâkda hattunî âh-ı şâhumdur benüm
Servi-i sebz-i kabâ-pûş ol efendümdür benüm
- Ben Hüseyinîyem şehâ kim Kerbelâ abdâlıyam
Tîr-i müjgân ile sînem bir nişânumdur benüm
- 3 Çarh elinden kanlar ağladan şafak gibi baña
Câme-i surh ile ol gün yüzlü mâhumdur benüm
- Zâhidâ ğilmân gerekmez Cennet-i Me’vâ saña
Bu fenâ dünyâda yârum gérü yârumdur benüm
- Âh kim dildâruma ma’lûm olupdur hâcetüm
Mûm olup yanmak ezelden ÂHÎ fikrümdür benüm

80.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- N’ola hâlüm ki esîr-i ğam-ı hecrân oldum
Bilmezem n’eyleyeyüm vâlih ü hayrân oldum
- Kendümi dâne-i hâlün gibi cem‘ étmiş iken
Zülfünî yâd édicek bâd-ı perîşân oldum
- 3 Baña kâr eylemez éy kaşı kemân tîr-i cefâ
Devletinde müjenün toptolı peykân oldum
- Éy mu‘abbir o mehün kulluğın eyle ta‘bîr
Dün géce ‘âlem-i rü’yâda süleymân oldum

Kanı bir şâh-ı kemâl issi k'ola saña zahîr
ÂHî'yâ dutalum eş'ârda Selmân oldum

NÛN

81.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Doğruluğ étdüm ol şeh-i ebrû-kemâna ben
Ok gibi anuñ için atıldum yabana ben
Baña seni gerek n'éderüm pes cihânı kim
Bir dahı gelsem éki olur bu cihâna ben
3 Bir yana sen helâk édesin bir yana zamân
Bilmem ki n'éyledüm saña n'étdüm zamâna ben
Bend-i cünûn-ı 'ışka dolaşduñ delü gönül
Uslu déyemezem hele saña uyana ben
Dün doğdı dünle büyüdi bedr-i münîr kim
Teşbîh édem mi sen güneşi dün toğana ben
6 Va 'llâhi korkarın adını añağa saña
Bir şi'r-i ter dédüm yine ÂHî fülâna ben

82.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Ol güzeller şâhına medh ü senâ olsun dérin
Pâdişâhuma efendüme du'â olsun dérin
Bir selâm için yoluñ ögmekde 'ışk olsun baña
Merhabâsuzlarda saña merhabâ olsun dérin
3 Haste gönülüm bir yana zârî kılur ben bir yana
Yâ beni öldür yâ hâlüm bir yana olsun dérin
Nemden éncindüñ benüm éki gözüm nemden ki ben
Haste çeşmüñ her ne déirse hôş ola olsun dérin
Kulları hâlin yazup ol pâdişâh-ı hüsne ben
Hem du'â vü hem senâ hem merhabâ olsun dérin

- 6 Sayru olan ÂHÎ çün sağ istemezmiş kimseyi
Anuñ içün cümle ‘âlem mübtelâ olsun dérin

83.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Âşık oldum bir cemâl-i cân-fezâya görmedin
‘Işk ile îmân getürdüm Mustafâ’ya görmedin
Göklere ağar duhânum âteş-i âhum gibi
Yanaram yérden göge bir meh-likâya görmedin
- 3 Cân deger dédüm hatâ étdüm ırakdan la‘lüne
Müşkil olur cevheri dutmak bahâya görmedin
Göklere uçurdılar dün bir humâ-yı tal‘atı
Uçdı göñlüm şâhbâzı bir humâyı görmedin
Âşinâlık étmecin bî-gânelik eyler bize
Gör ne lutf eyler ırakdan âşinâyâ görmedin
- 6 Her ne cevri étse yéridür ÂHÎ ol dil-ber saña
Böyle dil vérmek neden bir bî-vefâyâ görmedin

84.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Sînede her şu‘leler bu âh-ı âteşnâkden
Gûyiyâ bir lâledür kim baş çıkarmış hâkden
Kâmetüm ğamdan kemân olursa tañ mı kim baña
Çarh okı gibi yağar tîr-i kazâ eflâkden
- 3 Çâk çâk oldu ciger yandı derûnum lâle-vâr
Çıkdı sûsenler gibi dûd-ı dilüm her çâkden
Pîrlikde sâ’il olmuş şol ağarmış gözlerüm
Ayağuş altında unutma bir avuç hâkden
Sorma ÂHÎ ‘ışk hâlinden fakîh-i şehre kim
Ma‘rifet gelmez bilürsin degme bî-idrâkden

85.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Kime feryâd édeyin nâle vü efgânumdan
 Kime kan ağlayayın dîde-i giryânumdan
 Dil tenûrında ciger yandığı yetmez midi kim
 Yédi derd ile beni ğam dahı biryânumdan
- 3 Beslesem hûn-ı cigerle n'ola göz yaşlarını
 Çü ciger-gûşelerümdür ki gelür cânumdan
 Sîneye çekdi déyü tîrüñi éy kaşı kemân
 Yaralar ağız üşürdi baña her yanumdan
 Saña mahlâs yeter ÂHî kim éder aduñı yâd
 Her ğazel kim okına defter ü dîvânumdan

86.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Şarâb-ı erğavân içsem lebûñsüz baña kan olsun
 İçerseñ sen benüm kanum efendi nûş-i cân olsun
 Elüm ol kan olasıdan yuyuban tevbe étmişdüm
 Nasûhuñ la'l-i şîrîni gözüm kan étđi kan olsun
- 3 Benüm rûhumdur ol lebler revânumdur benüm ol kad
 Hey ol serv-i revân için benüm rûhum revân olsun
 Uzasun devr-i hüsnüñde benüm 'ömrüm durur ol kad
 İlâhî isterem senden ki 'ömrüm câvidân olsun
 Hüseyñüñ aĝzın añmaĝa dilüm varmaz benüm ammâ
 Hasan Balı'nuñ aĝzından zebânum tercemân olsun
- 6 İtümdür démiş ol dil-ber ululamış beni ÂHî
 Kemâl-i devleti artsun 'azîz-i kâmrân olsun

87.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Döne döne üstüme peymâneler kan ağlasun
 Yana yana hâlüme şem'-i şebistân ağlasun

- Destmâlin gözleri yaşıyla gömgök su édüp
Ol bahâr-ı hüsne karşı ebr-i bârân ağlasun
- 3 Bunca demlerdür anı hûn-ı cigerle beslerüm
Kanlar ağlarsa benüm'çün çeşm-i giryân ağlasun
- Ben yetîmüñ acıyup ağlarsa kanlu yaşuma
Bahr-ı Kulzüm acısun deryâ-yı 'ummân ağlasun
- İtlerüñle âsitânuñda tuz etmek kadrini
Anıcak nân u nemek hakkını yârân ağlasun
- 6 Ağlamakla çıkdı gözden ÂHî éy pîr-i hired
Demdür ağlarsa yetîm oldı ol oğlan ağlasun

88.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Gerçi kim bülbül sever her dem gülüñ bir tâzesin
Sen baña éy ğonca-leb her berg-i gülden tâzesin
- Bülbül-i şûrîdenüñ ğuş eylemezsin nâlesin
Éy gül-i ter diñlemezsin bülbülüñ âvâzesin
- 3 Bir büt-i sengîn-dilüñ 'ışkında cân vérdi déyü
Kabrümüñ üstindeki mermerde 'ömrüm yazasın
- Her gedânuñ kaddine geydürme 'ışkuñ câmesin
Kim bu zîbâ hil'atüñ bozduñ hemân endâzesin
- Érmez ol mâhuñ kulağına fiğânum ÂHî'ya
Gerçi âhum inledür çarhuñ der ü dervâzesin

89.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Seg-i kûyuñ ne ceng eyler bu cism-i nâ-tüvân için
Ne lâzım bunca ğavğâlar bir éki üstühân için
- N'ola 'âlemde bir târîh éde ol yâr-ı sengîn-dil
Éşigüñ taşını dikseñ mezârumda nişân için
- 3 Benüm menşûr-ı a'mâlüm yeterdi rûz-ı mahşerde
Seg-i kûyuñ izi olsa berâtumda nişân için

- Bélini çeng éki bükmiş elinden zâr édüp ağlar
 Hevâ-yı ‘ışk pîr étđi beni bir nev-cüvân için
 Geçürdüm ‘ömr devrânın hevâ-yı zülf-i yâr ile
 Nasîb olmadı çok yeldüm bu ‘ömr-i câvidân için
- 6 Kudûmından benüm olurđı ÂHî gözlerüm aydın
 İzi tozını gönderse habîbüm armağan için

90.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Terk édüp sen şâhı yüz döndürsem ol dergâhdan
 Kibleden dönsün yüzüm nevmîd olam Allâh’dan
 Şol kadar çekdüm elif şol deñlü yakdum dâğlar
 Kim ser-â-ser cismüme bir hil‘at étđüm âhdan
- 3 Leblerüñle ğoncalar bilsem ne nisbet étđiler
 Yakası açılmaduk sözler çıkar efvâhdan
 Kâmet eylerken namâza sen kıyâm étđüñ meger
 Kim müezzin kend’özinden geçdi ilk Allâh’dan
 Kûyuña ‘azm eyledi ÂHî nasîb olmadı âh
 Gerçi gétdi Ka‘be’ye ammâ ki döndi râhdan

91.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Her kim ayırmak diler ben kuluñı sen şâhdan
 Göreyin merdûd olup sürülsün ol dergâhdan
 Hecrüñ odından néce bir cân u dil biryân ola
 Bi ‘llâh insâf eyle éy dil-ber üşen Allâh’dan
- 3 Nûr-ı hüsnin ‘arz édüp her dem gelürse âfitâb
 Bir gün aña bakmayam yüz döndürüp sen mâhdan
 Eşk ü âhum ‘âleme fâş étđi râz-ı ‘ışkumı
 Çok mahalde töhmet irer kişiye hem-râhdan
 Fûrkatüñde hâlin éy dil-ber bu ÂHî hastenüñ
 Tâkatüm yok kim déyem bârî eşit efhvâdan

92.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Bâğuñ egerçi gül gibi serv-i bülendisin
 Meh-rûlaruñ efendi bu gün şeh-levendisin
 Benden olup da kapuñda n'ola kulluk eylesem
 Hîç sen bilür misin seni nasıl efendisin
 3 Nâleñ erişdi göklere yerlerdedür yüzüñ
 Beñzer dilâ ki bir güzelüñ derdmendisin
 Kullâb-ı zülf egerçi bir zencîr-i dil geçer
 Éy nâle sen de haste göñüller kemendisin
 Şi'rüñ tutarsa 'âlemi ÂHÎ 'aceb degül
 Şâ'irler içre şimdi Kemâl-i Hocendî'sin

93.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ûlün
Hezec + - - - / + - - - / + - -

- Şehâ bir dil-ber-i nâ-mihribânsın
 İgen şîvelüce şâh-ı cihânsın
 Kıyâmetsin kıyâmet koparursın
 Meger kim fitne-i âhır zamânsın
 3 Koyup bülbüllerüñ zâğ ile olma
 Revâ mıdur çü bir hoş gülsitânsın
 İgende almağıl 'uşşâkuñ âhın
 Eyâ pîr olası tâze cüvânsın
 Bu gün hûbân-ı 'âlem çâkerüñdür
 Göñül tahtında şâh-ı kâmrânsın
 6 Bu ÂHÎ derd ile Ferhâd'uñ oldı
 Ki sen ol Husrev-i şîrîn-zebânsın

94.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Âh kim kûyuñdan âhumdur beni mehcûr éden
 Bâddur zîrâ mekânından ğubârı dûr éden
 Leşker-i hûbâna sen şâhı muzaffer eyledi
 Kalb-i ‘uşşâka sipâh-ı ğussayı mansûr éden
- 3 Ben Feraşâdum ğam u ğussañla ‘ışkumdur benüm
 Hüsñüñi hurşiyd gibi ‘âleme meşhûr éden
 Éşidüp cân vérdüğüm dildâr sögmiş sinüme
 Ol du‘âdur dôstlar kabrüm benüm pür-nûr éden
 Begligüñ var ÂHİ’ yâ hiç kimseyi görmez gözüñ
 ‘İşk câmidur seni hôdbîn ü hem mağrûr éden

95.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Âh kim hâlî degül bir lahza göñlüm âhdan
 N’eyleyem bî-çâre dil kurtulmadı eyvâhdan
 Sîneme çekdüm ‘Alî’nüñ Zû ’l-fekârı şeklini
 Hem anuñ etrâfını zeyn eyledüm yâ Şâh’dan
- 3 Sernigün gördüm bu gün ağyâr-ı merdûdı yine
 Beñzer ol şeytânı sürdüñ éy melek dergâhdan
 Dil-berâ seni rakîbüñden sakınsa dil n’ola
 ‘Âşık olan kişi saklar sevdüğüm bed-h’vâhdan
 ÂHİ fûrkatde fiğândan ölse cânâ ta’n mıdur
 Néceler öldi bilürsin derd ile bu âhdan

HE

96.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bir hasîrüm yoğ iken külbe-i ahzânında
 Bûriyâ nakşı görünür ten-i ‘üryânında
 Sâyemi ben başuma ben gün doğacağın bilürin
 Başa ol gün mi doğar sâye görem yanında

- 3 Merdüm-i dîde ciger gûşelerini néce bir
Götürem kendü yetîmüm gibi dâmânumda
Yédügüm ayru géderken seg-i kûyuñla benüm
Görmedüm nân u nemek hakkını yârânumda
Baña ol nâme-i a‘mâl yeter ÂHİ kim
Yâr hattıyla ğazeller ola dîvânumda

97.

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Güzellik nevbahârında cihân bâĝı bahâr olsa
Baña ol yüzi gülşensüz gerekmez ger hezâr olsa
Süvâr-ı esb-i nâz olmuş güzeller pâdişehler çok
Atı öñince seyr étsem baña bir şehsüvâr olsa
3 Lebi ğonca béli ince güzeller çok durur ammâ
Kuculsa dermiyân olsa öpülse derkinâr olsa
Ne zîbâ kasr édi el-hak zümürîd-rengi eflâküñ
Binâsı pâydâr olsa esâsı üstüvâr olsa
Kamer yüzlü kara beñlü güzeller pâdişâhıdur
Benüm mâh-ı siyeh-çerdem ‘aceb mi hâldâr olsa
6 Başum alup géderdüm ben ‘adem mülkine dek ÂHİ
Öte yanında dünyânuñ eger bir reh-güzâr olsa

98.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Tîĝ-i hecr ile benüm şimdi dilüm yar hele
Dem ola buluşavuz senüñ ile yâr hele
Éy cefâ-hû geleli dünyeye ben şimdiye dek
Görmedüm sencileyin dahı sitemkâr hele
3 Bunca yoluñda fedâ étmiş iken cân u dili
Bir selâmuña dahı degmedük éy yâr hele
Hele sen cevr ü cefâ étmede eksük komaduñ
Bu dahı böyle ola éy yüzi gülzâr hele

Âhî'yâ rahm éde şâyed eşidüp ol gül-i ter
Kalayın derd ile bülbül gibi ben zâr hele

99.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Uçmasun yañlış haberler ol humânuñ üstine
Âşiyân-ı zâğa varmak düşmez anuñ üstine
Toğrıdur çün kim elif gibi nihâl-i kadd-i döst
Nokta koyan kim durur 'âlemde anuñ üstine
3 Âh-ı serd irişmesün bârid nefesler çok velî
Esmesün yavuz yél ol serv-i revânuñ üstine
Kaşları yayı gibi biñ dürlü sözler söyler halk
Kimse toz kondurmaz ol ebrû-kemânuñ üstine
Eydüñüz yârâna kim sohbet-be-sohbet déyeler
Bir ğazel dédi bugün Âhî fülânuñ üstine

100.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bir elif çekdi yine sîneme cânân bu géce
San sarıldı baña bir serv-i hırâmân bu géce
Ayuñ on dördi gibi dün géce meclisde édüñ
Kanda ahşamlayasın éy meh-i tâbân bu géce
3 Yine bilsek ki 'aceb kimlere hem-kâse édüñ
Ki cihân dolmuş édi na'ra-i mestân bu géce
Seni dün géce rakîb ile görüp sohbetde
Düşdi yalıñ kılıca şem'-i şebistân bu géce
Rindler sohbetine tâlib olan 'ârife diñ
Âhî'nüñ hücre sine cem' ola yârân bu géce

101.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

N'ola kûyuñda itüñ lutf ile bir kerrelige
 Dése yapuşup etegüme bizüm gölgelige
 Ger güzer eyler ise sîneme tîr-i ğam-ı döst
 Sîne lutfından anuñ muhkem utanup elike

- 3 Câna cevr édeli âh éderem sabr édemem
 Néce sabr eyleyeyin irdi bıçağ uş elige
 Ruhlaruñ ay u günü kodı beni tıkdı eve
 Yine bî-çâreleri sokdı delükden delüğe
 Âhî'nüñ eylesesün kimsene beytin tashîh
 Beyt kim mermer ile yapıla yér yok helike

102.

*Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün
 Muzâri' - - + / - + - - / - - + / - + - -*

- Baş koşdı nergis ü gül cem' oldı bir araya
 Bir éki oñmaduklar birkaç yeñi yakaya
 Ol lebler içün içmedük peymânesini yâruñ
 Bir tolıyı kim içmez şol éki merhabâya
 3 Hemdem olursa nâlem nâya 'aceb midür kim
 Feryâdı eksük olmaz baş koşanuñ hevâya
 Ebrûlaruñ hilâle beñzer dédük biz ammâ
 Eksük nazarla bakduk ola serv-i meh-likâya
 Dil rûşen olmaz Âhî câm-ı mey olmayınca
 Câm olmayınca hâne muhtâc olur ziyâya

103.

*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
 Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -*

- Kim kemân-ebrûlaruñ beñzetdi kurbân ayına
 Âferîn olsun anuñ kurbân olayın râyına
 Cânumı kurbân édüp pay étdiler meh-pâreler
 Ol ala gözlüm benüm gelmez mi kurbân payına
 3 Cân kuzusını benüm boynuma kurbân eylemeñ
 Sen hemân bir kerre kurbân iste kaşuñ yayına

Ya çeker ebrûlaruñ kaşı kemânlar kılana
 Tîr atar ğamzeñ gözi âhûlaruñ alayına
 Hûblar bayramlık in‘âm édüp ‘âşıklara
 Her güzelden ÂHî’nüñ bir bûse düşdi payına

104.

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûliün
Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Andan berü kim basduñ ayağuñ yüzüm üzre
 Nakş oldı na‘alçeñ yeri éki gözüm üzre
 Tâ haşra degin sebz-i mahabbet vére hâküm
 Saçın çözüp ağlarsa bulutlar tozum üzre
 3 ‘Aynumda degül kühl-i Sıfâhân benüm ammâ
 İzüñ tozınuñ minneti éki gözüm üzre
 Kanlu yaşımı deftere yazmak diledükçe
 Kanlar saçılır şevk-i kalemden cüzüm üzre
 Ben bir baş açık Rûmili abdâlıyam ÂHî
 Yokdur dönüşüm cân vérürem bu sözüm üzre

105.

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün
Muzâri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

Evvel cihânda la‘net aña kim güzel seve
 Koca sakallu cilt kekez mübtezel seve
 Lâyık mıdur ki sen sevesin el kuça müdâm
 Dil-ber odur ki sen kuçasın dâyim el seve
 3 Sevmek hatâ imiş sevicek bârî bir kişi
 Dünyâda seve bir sanem-i bî-bedel seve
 Şol nâzenîni sev ki niyâz ehlin isteye
 Âvâz ‘âşıkı ola şi‘r ü ğazel seve
 Kat‘-ı ‘alâka eyle cihândan sen ÂHî’yâ
 Şol hîz-i bî-temîzi ko mekr ü hiyel seve

106.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Néçün öykündüñ déyü la‘l-i lebi cânâneye
 Sâkîyi gör kim ne kanlar yutdurur peymâneye
 Şem‘-i serkeş kellesi kızdukça bezm-i yârda
 Germ olup her dem yalıñ hançer çeker pervâneye
- 3 Gördi ‘uşşâkuñ başında devleti yok rahm édüp
 El salar da‘vet kılur **çağırur** devlet-hâneye
 Yâr elinden ölmege cân vérürin ben haste âh
 Néce ‘âşıkdur şu kim cân vérmeye cânâneye
 Bâdeden başını kaldurmaz habâb-ı mey gibi
 La‘l-i nâbuñ şevkına ÂHÎ düşüp meyhâneye

107.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Sarılpdur bedenüm penbe-i dâğ-ı tenüme
 Geymege zerrece yér kalmadı pîrâhenüme
 Soyunup ‘ışk-ile Mecnûn gibi ‘üryân oluram
 Yañılıp kimse yapışmaya benüm dâmenüme
- 3 Kanda bir bâr-ı girân u ğam u mihnet var ise
 Yâr-ı cânım gibi muhkem tolanur gerdenüme
 ‘Âlemüñ halkını ko hâlüme hayrân étme
 Gel gülünc étme beni döstuma duşmanuma
 Sabrumuñ hirmenidür sînede cânım ÂHÎ
 Âh kim sûz-ı dil âteş bırağur hirmenüme

108.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Nevbahâr oldı gelüñ ‘ayş édelüm güller ile
 Salalum ‘âleme âvâzeyi bülbüller ile
 Bir yüzi gül lebi mül servi kinâr eyleyigör
 ‘İşret isterseñ eger güller ile müller ile

- 3 Görmek isterseñüz ol mâhı ser-tâ-pâ karîn *vezin bozuk*
 Yâr dülbendini gör ak karanfüller ile
 Âhî'yâ n'olsa gerek 'arsa-i nazm içre bu gün
 Koşalum tab' semendin gel e öñdüller ile

109.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Tîr-i ğamzeñ çok iş éder fitne kaşuñ adına
 Kimden öğrendi bu sihri âferîn üstâdına
 Biz kemîne kulları hıdmetde taksîr étmezüz
 İşlesün ol dil-berüm her ne sığarsa adına
- 3 Turma éy mutrib elüñden koma bir dem sâzuñı
 İçelüm sâkî meyi gül yüzlilerün yâdına
 Bakmadı benden yana vü kılmadı nâlem eser
 Nitekim gül bülbülün kılmaz nazar feryâdına
 Cennet-i Me'vâ'dan uçmak isteseydi hûrîler
 Ger geleydi gülşenüñ bir kez behişt-âbâdına

110.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Kend'özin has bigi salmayan yaşı ırmağına
 Râstî yüz sürmez ol serv-kadüñ ayağına
 Ak bulutdur sanma karşı mihr yüzün kaplayan
 Kim bu abdâl-ı felek penbe urunur dâğına
- 3 Beni giryân étmeden hâlî degül bir dem rakîb
 'Âkıbet eşkümdür anuñ su kuyan ocağına
 Câm-ı meclis la'l-i mey-gûnuñla öpüşdüg' için
 Meskenet édüp surâhî baş kor ayağına
 Âhî'yâ çün kim bilürsin katı ağındur rakîb
 Geç sen ol yüzi karadan uyma bi 'llâh ağına

111.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

- Kan' ol ruhsâr-ı dil-ber gibi lâle
Néce al ola kim yete bu ala
Çü mir'âta baka ol âfitâbum
Olur ruhsârı meh âyîne hâle
- 3 Lebüñde dürr-i dendânın gören dér
Dizilmiş güyyîâ la'l üzre jâle
Eyü vardı seni mey tutdı sâkî
Niçün tolandurur perrüñ piyâle
İgende sokma çeşmüme rakîbi
Kapuma karşı yapmağıl havâle
- 6 Bulalı zerrece pertev o günden
Külâhum perri ta'n éder hilâle
Gözüm nûş édicek hûn-ı cigerden
Lebüñüñ 'aksidür aña piyâle
Miyânuñla dehânuñ fikri 'aklum
Komaz bir lahza ğayrı kîl ü kâle

112.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Göklere çıkar édi hasret ile âteş-i âh
Mihr-i bürc-i şeref olmasa édi 'Abdu 'llâh
Zülf-i 'anber-şikenüñ hasreti ile ölsem
Kabrüm üzre yetişür kâh-sıfat mihr giyâh
- 3 Sıdkumuñ da'vîsine 'ışkuñ yolında dôtum
Eşk-i çeşmümlle olupdur çihre-i zerdüm güvâh
Mihr ile mâhuñ yüzine bakmayam Tañrı hakı
Bir göz ucıyla éder iseñ baña gâhî nigâh
Néce görünsin felek tâkında éy meh âfitâb
Âteş-i âhumla odlara yanupdur subhgâh
- 6 Mihr-i ruhsârüñdan éy meh-rû yanardum hecrden
Sâye-i zülf-i siyâhuñ olmasa <baña penâh>

Âhî hâk olur ise ger âteş-i hecrân ile
Ehl-i diller yazalar merkadine tâbe serâh

113.

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün
Hezec - - + / + - - + / + - - - / + - -

- Hemdem olalı âh-ı sehergâh benümle
Yâr olmadı bir lahzacık ol mâh benümle
Gétdüñ sanemâ mihr ü vefâ eylemez olduñ
Ğam kaldı hemân yalıñuz eyvâh benümle
3 Nâlem eşidüp kimse benüm yanuma gelmez
Şimden gérü feryâd ola gümrâh benümle
'Ömrüm yalıñuzlukla geçerdı dün ü gün âh
Kim derd ü ğamuñ olmasa geh gâh benümle
Âhî néce hâlî olayın zâr u sitemden
Her kanda gédersem biledür âh benümle

114.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ûlün
Hezec + - - - / + - - - / + - -

- Elüm irmez meded öldüm nigâra
Ki döymez kimseler hîç intizâra
Édüpdür asmağa dil nîmesini
Gözi kassâbı müjgânın kanara
3 Gülünc étdi beni duşmanlaruma
Be zâlim böyle m'ider yâr yâra
Tolardı nûr ile kabrüm nigârâ
Eger bir kerre gelseydüñ kenâra
Elüñden yakamı çâk édüp irte
Şikâyetler édem Perverdigâra
6 Baña kan ağladur derd ile her dem
'Aceb n'étdüm ki yâ Rab rûzgâra
Bulınur mı 'aceb aransa Âhî
Senüñ gibi cihânda bî-sitâre

115.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Göster kaşuñı kaddi hilâlün dü-tâh ola
 Çöz zülfüñi ki çihre-i 'anber siyâh ola
- Çokdan rakîbe seg dér édüm lîk korkaram
 Kûyuñ itüñle ortada bir iştibâh ola
- 3 Cânânenüñ şarâb-ı leb-i la'li var iken
 Sâkî piyâleyi bize sunmak günâh ola
- Tîğ-i cefâ ile ölicecek sînem üstine
 Sûsen diküñ nişâne-i şemşiyir-i âh ola
- Lutf eyle serv öykünemez saña ger aña
 Gülден kabâ vü nergis-i zerden külâh ola
- 6 Göñli evi yapılmağa yok çâre ÂHî'nüñ
 Kıldı hemîn şöyle şu yér kim tebâh ola

YÂ

116.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Çıkarsa n'ola sînemden benüm dûd-ı siyâh egri
 Dütüni toğrı çıksun tek olursa dûdgâh egri
- O kad bâlâ vü zülf egri diyâr-ı hüsn pür-âşûb
 Memâlik fitne şeh zâlim 'alem serkeş sipâh egri
- 3 Benüm râh-ı mahabbetde günâhum n'oldı â zâlim
 Günehlüler saña toğrı ola ben bî-günâh egri
- İgende kej-rev olmasun bizümle beydak-ı hâlün
 Ki şatranc-ı mahabbetde degüldür râh-ı şâh egri
- Kamer gibi yüzi beñlü güzeller pâdişâhısın
 Yaraşur mâh-ı nev gibi geyerseñ şeb-külâh egri
- 6 Gehî meyhâne yolında gehî mescidedür ÂHî
 Harâb-ı mest-i 'ışk olmış yürür geh toğrı gâh egri

117.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Câme-i sebz ile bir serv-i bülendüm var édi
 Sâyesinde şâh édüm bir beg efendüm var édi
 Uçdı elden altun üsküflü güzel şâhin gibi
 Bir kebûter sînelü şebbâz efendüm var édi
- 3 Dâmenümde besledüm kendüm ciger gûşem gibi
 Eşk dérler bir delükanlu levendüm var édi
 N’édelüm irgürmedüñ canbâz-ı cânı zülfüñe
 Kıl kalemle yazacak bir ince bendüm var édi
 Éy baña Tañrı selâmın vérmeyen bir vakt ola
 Déyesin Âhî gibi bir derdmendüm var édi

118.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Nergisüñ degmemek için güle yavuz nazarı
 Bâzûbend étdi sabâ şâh-ı güle ğoncaları
 N’ola eşkümler rûh-ı zerdüme meyl eylese yâr
 Meyl éder çünkü güzeller göricek sîm ü zeri
- 3 Dér édüm zülfine tolaşma gönül eslemedüñ
 Yéridür şimdi saña her ne éderlerse yéri
 Geldügince dile mihmân-ı ğamuñ dîdelerüm
 Çekdügi hûn-ı cigerdür öñine mâ-hazarı
 Vasf-ı hüsnüñde ferîd olsa ‘aceb mi Âhî
 Gün gibi şu‘le vérür çünkü sözünüñ güheri

119.

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün
Hezec + - - - / + - - - / + - -

- Seg-i kûyuñ beni âşüfte gördi
 Du‘âlar eyleyüp üstüme ürdi

- Düşelden sünbülün sevdâlarına
Sabâ bî-çâre çok yeldi yöpürdi
- 3 Lebüñ öpdüğünü çün gördi sâğar
Birez meclisde mey taşdı köpürdi
- Gözün şâhid kaşuñ da‘vâcı oldı
Lebüñ kanuma vardı hat getürdi
- Ayaklarda ğubâr olmışdı ÂHî
Ser-i zülfüñ anı yérden götürdi

120.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Sanemâ görmeyeli gûşe-i dükkânda seni
Étdi gözüm yaşı şermende ‘akîk-i Yemenî
- Eyledi cevri ü cefâ tîrine gönülümü nişân
Vây ne hôş bilür imiş işbu gönülünden geçeni
- 3 Dil-i Mecnûn ferah u hurrem olursa n’ola ger
Leylî’nün atınuñ eski çulıdur pîreheni
- Veh ki cellâd-ı ğam u hasret ü zülfüñle boyuñ
Beni dâra éledür boynuma dakup reseni
- ÂHî bir şûh-ı cefâkâra gönül düşdi yine
N’édeyin n’eyleyeyin vây beni vü vây beni

121.

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün
Muzâri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Ben serve néce beñzedeyin kadd-i dil-beri
Tûbâ vü Sidre olmaya anuñ berâberi
- Bir vech ile terâveti vardur yanağınuñ
Pejmürde gösterürse revâdur gül-i teri
- 3 Müşğîn saçuñı dâm düzüp murğ-ı cân için
Bağlar ucına dâne-i hâl-i mu‘anberî
- Hatt-ı siyâhı ‘aksini eşkümde dér gören
San kim geçer cihân suyını şâm leşkeri

Bir dilrübâya bağladı gönlünü ÂHî kim
‘Aynına gelmez işbu cihânuñ güzelleri

122.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gördiler kim cânlar alur ğamzeñüñ peykânını
Her kişi tende emânet saklar oldu cânını

Pehlevânlık adını ‘âlemde destân étmege
Kanlu yaşlarla pür étdüm sînemüñ meydânını

3 Şöyle cânum acıdur şîrîn lebüñ öpdükçe kim
Meclisüñde sâğaruñ bulsam içerdüm kanını

Geçdi çün devr-i kamer gün yüzliler devrânıdır
Sürsün ol gün yüzli sürsün geçmedin devrânını

Göñlegin ÂHî göge boyadı dūd-ı âhdan
Gör néce reng ile avlar ol levend oğlanını

123.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dâğlar çün nâlemi ğuş étدی feryâd eyledi
Dédiler kim dehr bir Ferhâd bünyâd eyledi

Bir perî-tasvîrdür dîvâne nakş éden beni
Baña nakşı o melek yüzlü perî-zâd eyledi

3 Çâh-ı ğam mahbûsıyam ol şeh halâs édüp beni
Bir levendi san bu gün zindândan âzâd eyledi

Göñlümi yıkduñ bu gün yapsañ n’ola kim bir zamân
Yıkdı bir şeh Ka‘beyi tekrâr bünyâd eyledi

Adına düşmezdi gerçi kaddümüz dâl eylemek
Ol elif-kâmet bu gün ÂHî ‘aceb ad eyledi

124.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Ne musâhib bulunur derd ü ğam-ı yâr gibi
 Ne ferâğat yeri var ğuše-i hammâr gibi
 Bir bölük başına gün toğmaduk üftâdelerüz
 Yérlere çalma igen sâye-i dîvâr gibi
- 3 Getürüp nokta gibi ortaya atdı beni çarh
 Başladı kendü kıyı çizmege pergâr gibi
 Yaralu kollarımı dâĝ-ı ğamuñdan néce bir
 Destmâl ile asam boynuma tûmâr gibi
 Ol kıyâmet beni ferdâya salup ÂHÎ hemân
 Yarına kaldı işüm va‘de-i dîdâr gibi

125.

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün
Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

- Ne nakş éder bizüm ile nigârı gördüñ mi
 Ne fitneler koparur rûzgârı gördüñ mi
 Bu kanlu kanlu yaşumdan revân olup göz göz
 Bu çeşme çeşme akan cûybârı gördüñ mi
- 3 Direk direk dikilürken kapuñda dûd-ı dilüm
 ‘Alem ‘alem göge aĝan şerârı gördüñ mi
 Kaçup kaçup da ırakdan dönüp dönüp yüzüme
 Kıya kıya bakan ol ğamzekârı gördüñ mi
 Bu pâre pâre ciger kanı ile sînemde
 Bölük bölük açılan lâlezârı gördüñ mi
- 6 Kabâ-yı al geyüp gül gibi çemenlerde
 Güzel güzel salınan kadd-i yârı gördüñ mi
 Sorar érişdüğine ÂHÎ göz yaşını döküp
 Kabâ-yı surh ile ol gül-‘izârı gördüñ mi

126.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bir yürek yaĝı ciger vuslası cân pârecigi
 Cigerüm paraladı ğamze-i mekkârecigi

- Bağrumı lâle gibi odlara yandurdı benüm
 Bir siyeh-çerdecigüñ hâl-ı siyeh-kârecigi
- 3 O kadar kirpük okı pârelere atdı beni
 Göreyin kim cigere uğraya her pârecigi
- Yüzüm ağ alnum açıkdur benüm ağyârı koma
 Kendü kazancı durur kendü yüzi karacığı
- Bezm-i ğamda bu gün ÂHî yine âvâre yürür
 Eksük olmaz hele ol sohbetüñ âvârecigi

127.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Ol ciger-vasla ki biñ câna deger vaslacığı
 Hey ne cân pâresi olmuş o ciger-vaslacığı
- Dehenüñ hastelere ‘ayn-ı şifâhânesidür
 Meded öldüm baña bir pâre şeker vaslacığı
- 3 Ğam pelâsı var iken tâc u kabâ añma baña
 Yüri sôfi yüri dervîşe yeter vaslacığı
- Kıymetin bilmediler Yûsuf-ı gül-çihremüzüñ
 Hayf nâ-dâna düşüpdür o güher vaslacığı
- Vérmese ÂHî n’ola pîrezen-i dehre murâd
 Begüm er vaslacığıdur begüm er vaslacığı

128.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Leblerin yâd édicek cismümüze cân geldi
 Göñül abdâlı yetiş tekyeye kurbân geldi
- Sevin éy dil ki saña derd ü ğam-ı yâr gelür
 Sohbet esbâbı gerek hücreye yârân geldi
- 3 Zâhidâ biz de yübûsetle helâk olmuşduk
 Mey-i nâb ile birez beñzümüze kan geldi
- Pîrlikde delükanluluğum añdurdı şarâb
 Yine ol devr-i zamânlar bize oğlan geldi

‘Işk râzını igen açma ki a‘dâ eşidür
Söyleme ÂHÎ birez sohbete nâdân geldi

129.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sînem içre ‘ışk bir ğamhâneye bünyâd eyledi
Seng-i mihnetle der ü dîvârın âbâd eyledi

‘Işkdur dürlü libâs ile tecellî eyleyen
Gâh özin Şîrîn kıldı gâh Ferhâd eyledi

3 Mest-i bî-hôş oldu sanmañ câm-ı sahbâdan beni
Kim benüm bî-hôdluğımı bir perî-zâd eyledi

Kodı derd ehline ÂHÎ yine Şîrîn yâdigâr
Kûhken gétdi velî ‘âlemde bir ad eyledi

130.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Derd ü hesret bu degül kim ola fûrkat bâkî
Derd odur kim ben ölem kala bu hasret bâkî

Cân çıkınca hele hıdmetde ben eksük komadum
Eger ölmezsem efendi yine hıdmet bâkî

3 Sîneden geçdi müjen zahmı turur dilde henûz
Çıkdı peykâmı velî kaldı cerâhat bâkî

Bî-vefâdur bu felek ‘ışk u mahabbet çoğ olur
Ne hüsn sende ne hûd bende mahabbet bâkî

Sohbeti var mey-i nâb ile bu gün yârânuñ
Yüri éy ÂHÎ senüñle yine sohbet bâkî

131.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Güllere dönse ‘aceb mi yüregüm pâreleri
Ğonca-veş ağız açar her yañadan yâreleri

- Uşda vardum déyüben göñlümi âvâre kılur
Cânuma geçdi benüm ğamzeñ okı yâreleri
- 3 Uyku bağı getirür gibi saçuñ ‘ukdeleri
Uykusuz kodı kamu bülbül-i bî-çâreleri
- Sizüñ él âdemînüñ böyle m’olur resmi şehâ
Görüben yüz çevirür ‘âşık-ı bî-çâreleri
- Éşidüp ğayra düşürdüğümi zülf-i siyehi
Saña mı kaldı be ÂHî dédi yüz karaları

132.

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

- Kemânkeş kaşuñ atdukca bu câna tîr-i müjgânı
Hasedden duşmanuñ cânâ kurur cismindeki cânı
- Nifâk édüp göz édermiş tapuña seg rakîb ammâ
Sakin iğvâsına uyma begüm kör eyle şeytânı
- 3 Kadeh nûş eyleyüp yâra durup ikrâm-ı tâm étdüm
Dédi bi ’llâh buyur hânım ki sohbetdür Süleymânî
- Ruh-ı zîbâya meyl étmez dédiler zâhidi ammâ
Meger bir zerrece yokdur anuñ gögsinde îmânı
- Cemâl-i ‘âlem-ârâsın temâşâ éderek yâruñ
Düşürdi nâ-gehân ÂHî kemend-i zülfine cânı

133.

Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

- Gel sevindür sanemâ lutf u vefâ ile beni
Ki cefâ odları hâk étdi yakup cân ü teni
- Ne içün kılmayasın bendeñe lutfuñ nazarın
Bu meseldür ki bilürsin çü severler seveni
- 3 Sînemüñ üstine cânâ basar iseñ ayağuşuñ
Duruban şevkuñ ile çâk édem ol dem kefeni
- Hatı geldüğine yâruñ igen ağlama göñül
Çü bilürsin ki gülüñ olmamak olmaz diken

ÂHî'yem âh éderem 'ıŝkuñ ile şâm u seher
Kerem ét Tañrı'ya bak eyleme bî-cân beni

134.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Künc-i fürkatde ümîd-i vasl-ı yâr egler beni
Cân vérürdüm derd ile ol intizâr egler beni

Za'f ucından tâkat-i sabrum dükendi kalmadı
Eşk-i hûnîn ile şimdi âh u zâr egler beni

3 Yalñuzlıkda hayâl-i haddüñ éy mihr dökülüp
şem' gibi her géce par par yanar egler beni

Hân-ı hüsnüñden geçüp mihmân olaydum éy gözüm
Hey bir éki gün bu çarh-ı bî-karâr egler beni

Zehrini dehrüñ ferâmûŝ étmek için ÂHî'yâ
Mest olup her gün şarâb-ı hôŝ-güvâr egler beni

135.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Zâhidâ içsem 'aceb mi câm bayram értesi
Érdi nevrûz ile gül eyyâmı bayram értesi

Rûzede halvâ-yı şîrîn ile olmayan şikâr
Bâde-i telh ile olur râm bayram értesi

3 Rûzede bir bûse lutf eyle dëdüm güldi dëdi
Birine biñ eyleyem ni'âm bayram értesi

Sanuram bir deste güldür tâze şâh üzre turur
Sâkînüñ destinde şol bir câm bayram értesi

Rûzede éy mâh-ı nev vasluña irmezdi elüm
Hâzır ol kim éderem ikdâm bayram értesi

6 ÂHî'yâ müşkil belâdur seg rakîbe âh kim
Ol gözi âhû olursa râm bayram értesi

136.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

- Éy lebi ğonca yanuñda komağıl ağyârı
 Çünki olmaz gül-i gülzâr-ı Cinânuñ hârı
 Güzel oldur ki vefâ eyleye ‘âşıklarına
 Hâce oldur ki ri‘âyet éde hıdmetkârı
- 3 Baña ol mâh gibi döne döne cevri eyler
 Göreyin yerlere geçsün felek-i ğaddârı
 Deng éder bâr-ı firâk ile cefâkeşlerini
 Mîve-i vaslını sunmasa rakîbe bârî
 Gördügi dil-bere ÂHî néce meyl eylemesün
 Şâ‘irüñ çünki güzel sevmek olurmış kârı

137.

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün
Hafîf - + - - / - + - - / - + - -

- Şîve vü nâza ğâyet olmaz mı
 Bu ‘itâba nihâyet olmaz mı
 Tatalum kul günâh étse şehâ
 Lutf-ı şehden himâyet olmaz mı
- 3 Tevbe suyu yumaz mı ‘isyânı
 Feyz irişüp ‘inâyet olmaz mı
 Kâzı oldukda irte Hazret-i Hak
 Hûblardan şikâyet olmaz mı
 Hâl-i Mecnûn’ı añup ağladuğum
 Derd-i dilden hikâyet olmaz mı
- 6 ÂHî’ye dahı şefkatüñ yok mı
 Şîve vü nâza ğâyet olmaz mı

138.

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün
Muzâri - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ancak kamer kuçar yine ol ince bélleri
 Hâtem öper meger yine ol ağ elleri

- Boynına tolar irişenüñ hûblar kolın
 Bir merhabâyâ bizüm éle degmez elleri
- 3 ‘Uşşâk hastelendi belürdi ise hatuñ
 Beñzer yakın geldi bularuñ ecelleri
- Hôş zevk éder cihânda girîbân ile kemer
 Öper kuçar toyınca bu ra‘nâ güzelleri
- Mihr-i ma‘ânî ile yine rûşen eyledi
 Etrâf-ı kâyinâtı bu ÂHî ğazelleri

139.

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün
Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

- Éy subh-ı rûhuñ matla‘-ı envâr-ı Îlâhî
 Sen mihri bu matla‘ néce <rûşen éde mâhı>
- Mâhî gibi dil ‘ârızuñ âbında yüzerken
 Mâhiyyetin anuñ néce keşf éde kemâhî
- 3 Dil vechi var étse rûhı devrinde tevakkuf
 Çûn gördi saçı silsilesin nâ-mütenâhî
- ‘Aks-i had ü zülfüñ durur éy cân-ı cihânım
 Bu çeşm-i cihân-bінде sepîdî vü siyâhî
- Bakup yukarı kasr-ı cemâlüne degerken
 Turmaz egilür mâh-ı nevün başda külâhı
- 6 Müşgîn saçını tarf-ı ‘izârında gören dér
 Kim tutdı güneş üstine bu çetr-i siyâhı
- Bu düzd-i dil ol kasr-ı cemâle çıkamazdı
 Zülf-i siyehi gibi kemend olmasa ÂHî

KIT‘A

140.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

- Gel yeter rüsvâ-yı halk ol bir vefâsuz yâr için
 Diñle sözüm aç gözün bu ibtilâdan vâz gel

Yılduzuñ ol mâh ile alışmamışdur mâ-hasal
Âhi'yâ gel bî-sitâre bu hevâdan vâz gel

MATLA'LAR

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

Kim démişler es-sahiyyu mâ-melek
Döneyüm yoluñda döndükçe felek

*****

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

Sînede hâlî degül hecrân hecrân üstine
Tekyede eksük degül mihmân mihmân üstine

*****

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

Safha-i ruhsâruña ol nokta-i hâl-i siyâh
Dest-i kilik-i sun' ile konmuş nişân-ı bûsegâh

MÜFRED

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fâ'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / - + -

Ahşamlamağa başladı ellere şimdiden
On dördine irişmeden ol mâh-pâremüz

*****

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Gétدی gönül saña gel e éy bî-vefâ gel e
Şâyed ki isteyü seni gönülüm baña gele

Yâ ben harâmî-çeşmüñe kanum halâl édem
Yâ ol harâmî bir gün ola ki yola gele

1.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Her dem cigerde var ola bir kanlu dâğumuz
 Eyleñ du‘â söyünmeye yanar çerâğumuz
 Düşdük tarîk-i meykedeye câm-ı belâden
 El çekmezüz ecel sımayınca ayağumuz
- 3 Her dilde olmalı [vü] dirilmekdür işimüz
 Derd ehliyüz bizüm [de] bulunursa sağumuz
- Biñ söyleseñ kelâmuñı nâsih eşitmezüz
 Cennet sadâsı ‘ışkıla pürdür kulağumuz
- Çekdik livâya ÂHÎ édüp göz yaşın seylâb
 İklîm-i ‘ışkı almağa gördük yarağumuz

2.

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün
Muzâri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

- Ağlatsa ger bizi n’ola ol mâh-pâremüz
 Çün kim bu göz yaşından açıldı sitâremüz
 ‘İşk âteşi bizümle tutuşduğunu görüp
 Göklerde bir çakım kav olupdur şerâremüz
- 3 Ahşamlamağa başladı ellerle şimdiden
 On dördine erişmedin ol mâh-pâremüz
- Evvelden ağzı var dili yoğ idi kimseye
 Tîğüñ fetîlini görelî azdı yaramuz
- Çok istedüm vücûdını yerde bulunmadı
 Var ise gökyüzindedür ÂHÎ sitâremüz

3.

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

- Bâğ-ı hüsn içre bulunmaz saña hemtâ güzelüm
 Serv gibi salınursañ n’ola şâhâ güzelüm
- Hil‘at-i hüsnî géyüp şîve-i nâz ile yürî
 Kılmağa kendüñi ‘uşşâka temâşâ güzelüm
- 3 Mîve-i vasluña éremedi vâ hayf dirîğ
 Geçdi şeftâlû déyü ‘ömrümüz ayvâ güzelüm

- Sa'y ile Merve hakı n'ola tavâf eyler isem
 Êşigüñ kiblesidür Ka'be-i 'ulyâ güzelüm
 N'ola lutfuñla bu vîrânemüz âbâd édesin
 Gelesin hücremüze gün gibi tenhâ güzelüm
 6 Ser-i kûyuñda fiğân ile gören ÂHî'ye dér
 Miskîn olmuş yine âşüfte vü şeydâ güzelüm

4.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

- Vérmesün Hak kimseye ğurbetde yârân acısın
 Yollarında öleyin ben baña yârân acısın
 Tatlu tatlu o güler ben acı acı ağlaram
 Ol yolında öldüğüm tatlı sanur cân acısın
 3 Ölür ise üstine şol hastenüñ ağlar yok
 Yâr u ağyâr ağlasun kâfir müselmân acısın
 Bahr olursa 'ilm ile terk édem olmaz dînde
 Tatlu su katmak gidermez bahr-i 'Ummân acısın
 Kendüyi bilmezlerüñ gûş étme ta'nın ÂHî'yâ
 Tab'-ı pâke hayfdur çekdürme nâdân acısın

5.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

- Dôstlar duşman dahı hercâyî dil-ber sevmesün
 Hâne hâne seyr édici şâh-ı hâver sevmesün
 Ğonca göstermez yüzün zülf ile örter rûz u şeb
 Mü'min olup bir kişi çâk başlu kâfir sevmesün
 3 Yâdlar ile devr édici 'ayş u 'işretde **müdâî**
 Âşinâ kanın içer bu dehre beñzer sevmesün
 Gül gibi mahbûb olup hercâyîlık 'âdetciği
 Bülbül-i bîçâreler hercâyî güller sevmesün
 Taşlar ile dögünüp ırmağ-veş ÂHî yine
 Su gibi her yana akar kimse dil-ber sevmesün

6.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

- Bir gül-i tersin seni Hak yad elinden saklasun
 Ğonca-i nevrestesin horyad elinden saklasun
 Göñlümüñ ma'mûresin zulm ile vîrân eyledüñ
 Hak senüñ seng-i dilüñ Ferhâd elinden saklasun
 3 Dâma salduñ bakmaduñ dil murğınuñ feryâdına
 Saydına rahm eylemez sayyâd elinden saklasun
 İtlerüñle hemdem olsam mâni' olma ki rakîb
 Âşinâ çıkmayayın Hak yad elinden saklasun
 ÂHî'nüñ kılmaz mısın âh âteşinden sen hazer
 Hak seni bu nâle vü feryâd elinden saklasun

7.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

- Beni başdan çıkarın sünbül-i gül-bûdur bu
 Cigerüñ nâfelerin hûn édici budur bu
 Dîde-i dil-ber iseñ de uyan éy baht-ı siyâh
 Bunca yıllardur uyursın néce uyhudur bu
 3 Dil ü cân nakdini sînemden uğrulardı müjeñ
 Hûn édüpdür cigerüm âh bir uğrudur bu
 Görse her bir güzeli yüz sürer ayağına dil
 Hîç yenilmez n'ideyin kim bir akar sudur bu
 ÂHî'yi barmağ ile gösterüp éy serv-i revân
 Serv-kadler dédiler birbirine odur bu
 Vahşet étme gel gel éy dil-ber kenâra gâh gâh
 Sen bir âhûsın n'ola düşsen şikâra gâh gâh

8.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mef'ûlü Fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

İzi tozına kühl senüñ müşterî ise
Kana boyansun éki gözümüñ biri ise

Gel beñzeriyle söyle eyâ h^vâce-i cemâl
Cân ile bûseñi alalum beñzeri ise

3 Yetmez mi egnüme bir éki kürk nâfe-vâr
Maksûd egerçi sarılacak bir deri ise

Meydân-ı ‘ışka kim kodı bu kanlu yaşları
İşbu <ki> ehl-i ‘ışk eger serserî ise

Éki gözüm’çün ÂHî izüñ tozını senüñ
Vérmez éki cihâna eger cevherî ise

9.

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sayd olupdur murğ-ı dil bir gözleri şebbâz ile
Altun üsküfli kara gözli güzel şebbâz ile

Hemdemüm geh sûz u ‘ışk gâh sâz u nâledür
Hurrem ol dem kim geçer ‘âlemde sûz u sâz ile

3 Yâ asılır yâ basılır yâ keserler başını
Kimse çıkmaz başa ol zülf-i kemend-endâz ile

Nâme-i devletde ÂHî yâd ola tâ haşra dek
Dôstluk mecmû‘asında adumuz ger yazıla

10.

Kime kan ağlayayın dîde-i giryânımdan
Kime yanam yakılam sîne-i sûzânımdan